Ն° 1189

1881 ՕԳՈՍՏՈՍ 1 ՀՈՒՄԱՍ ԻՐԹԷՍԻ

ՊԷՇԻՆՃԻ ՄԷՆԷ

ԱՊՕՆԷ ԳԻՆԸ ԹԵՐԹԸ

Մէճիտիէ 20 ղրուշտան

ՕՐԱՏՈՒՄ ԻՆՉԻՆ

Պիր սէնէլիք . . . 150 ղ.
Այլնի այլոգ . . . 80 »
Մի չայրակ . . . 40 »

ԱՐՏԱՔԻՆ ԳԻՆԸ

Բոլոր իւրաքանչիւր օրուան համար իչինը

Պիր սէնէլիք . . . 200 ղ.
Այլնը այլոգ . . . 100 »

20 Բարա

ԹԷՐՃԷՄԱՆԸ ԷՖՐԵԱՐ

ՄԷՎԱՏՏԸ ԲՈԼԻԹԻԿԻՆ ԻԼՄԻՆԷ ՎԷ ՄԻԼԻՆԷ

ՎԷ ՍԱՀՄԱՆԻ ՀԱՄԱՐ ԹԷՎՄԻ ԶԱՋԷՊԱ ՏԷՐ

ԻԼԱՆԱԹ ԳԻՆԸԹԵՐԸ

Պէհէր սաթրին ՝ Ինչ

1 վէ 2 վէ 3 ինճի սահիֆէ 5 ղ.
4 ինճիւ սահիֆէյէ . . . 2 »

ԻԽԹԱՐ. Պանգա, Շիրքէթ վէ ումուրու սարրաֆիյէէ այիտ.
3 էն 3ի ճէնգ սահիֆէլէրէ 6 ղ.
4 ինճիւ սահիֆէյէ . . . 4 »

Հիյատէ միւտտէթ իչինճ իկիսէր նաթա այրը բազարլըգ օլուր:

Մէվատտը նաֆիյա տարիր պէնտէր մէճմանէն գապուլ օլունանաց վէ տէրճ օլունմայան էվրագ, իատէ օլունմայանաց:

20 Բարա

Իտարէխանէսի. վէ մաթպասը, Սթամպօլտան Պապը Ալի ճաուտէսինտէ էսկի Պապը Զապթիյէ սոգաղը քէօղէսինտէ նումէրօ 8 տէ տիր: — Ղազէթանրն ումուրու իտարէ վէ թահրիրիյէսինէ այիտ քեաֆֆէյի մէվատտ հագգընտա, Միւտիրի ղազէթա Տիգրան Ճիվէլէկեանա միւրաճաաթ օլունանաղը կիպի, քեաֆֆէյի մէքեաթիպին տախի անրն նամրնա կէօնտէրիլմէսի՝ իգթիզա էտէր:

ԱՍԻԹԱՆԷ 1 ՕԳՈՍՏՈՍ

ԳԻՒՆԼԻՒՐՔ ՀԱՎԱՏԻՍ

Ճանիպի Պապը Ալիտէն ըսլա հաթը մէվատտ մէվգբի իճրայա գօնուլմամըշ օլմասը սեպեպ կէօսթերիլէրէք, Գրպրըս ահտնամէսի. Նին ֆէսխի իլէ ճէգիրէի մէգքիւրէնին հիւքիւմէթը Սէնիյէեէ թէրքի մատտէսի եինէ թեգարրուր իթմէք տէրէճէլէրինէ եագլաշըրղընը վ-էն կազէթասը եազրէօր:

—

Տանինէր վէքիլի Մ. Պուրդ վէ Մ. Վալֆրէյ իլէ միւզաքէրէյէ մէմուր օլան գօմիսիօնը մախսուս՝ միւնքի կիւն ադտը մէգլիս իտէրէք, Մ. Պալթաճիին լայէհասընը միւթալէա իթմիշ տիր: Մէգքիւր գօմիսիօն կէլէճէք բէնճէնպահ կիւնիւ եինէ իճթիմա իտէճէքտիր:

Վ-էրի կազէթասը՝ տանինէր վէքիլէրի իլէ գօմիսիօնը մէգքիւր պէնինտէ գարիպէն վուգու պուլաճագ միւլագաթտա, սէֆիրլէրին մէսլէքը պիթարաֆի իթթիխաղ իթմէք իւզրէ, տէվլէթլէրինտէն թալիմաթ ալտըգլարընը պէեան, վէ անճագ Ռուսիա սէֆիրինին հէնուզ պու պապտէ թալիմաթ ալմատըղընա իսթիղրաղ իտէլօր:

—

Եանեատան 29 յուլիս թարիխիլէ եազըլտըղընա կէօրէ, թահտիտը, հուտուտա գօմիսիօնու Եանեա ճիհէթինտէ թահտիտը հուտուտ իչին Ինկիլիզ վէ Եունան գօմիսէրլէրի թարաֆընտան թանգիմ օլունան խարիթայը գապուլ իթմիշլէր իսէ տէ, Օսմանը գօմիսէրլէրի բրօթէսթօ իտիպ Գալարթիսօս գարիյէսինի Եունանա իվհագ իտէն բրօթօգօլա վազը իսգա իթմէմիշլէր տիր:

—

Արնավուտլուգտա վագը իսքիպ չէհրինտէ իտարէի էօրֆիյէ իլան օլունտուղու վէ պազը ֆէսատ գօմիթէլէրինէ տախիլ օլան Գուլկարլար ախզ ու կիրիֆթ օղունարագ Սէնանիյէ կէօնտէրիլտիյի Սէլանիքտէն Գօրէսթոնու Բուլնիէե եազըմըշ տըր:

—

Շարգի Ռումէլի հիւքիւմէթի՝ 4 այա գատար այար վէրկիսիյէ թէտիյէ իթմէք չարթը իլէ պու քէրրէ Օսմանլը Պանգասընտան 60000 լիրալըգ պիր իսթիդրաղ ադտ իյէմիշ տիր:

Վէրկիի մէգքիւր պու սէնէ չը-գան սէնէտէ 30000 լիրա ֆազլա օլաճաղը մէմուլ իմիշ:

—

Պուլկարիսթան թահտիտը հուտուտա մէսէլէսինին խիթամընտան սոնրա, Պապը Ալի թարաֆընտան թէսալիւլտ գալան Պուլկարիսթան վէրկիսինին թալեպ օլունաճաղը Գրէսթոնու Բուլնիէ կազէթասընտա մուհարրէր տիր:

—

Դրպրըս իշլէրի հագգընտա օլան մուհարրէրաթ Ինկիլիզերրա բարլամէնթասընա թէվզի օլունմուշ վէ մուհարրէրաթը մէգքիւրէնին՝ Ինկիլիզերրանին Գրպրըս Եունանա վէրէճէկինէ տաիր օլան հալատսին թէզգիպինի հավի օլտուղը կէօրիւրմիշ տիր:

—

Աթինատան եազըլտըղընա կէօրէ, Լարիսատա հէման հիչ հիւքիւմէթ գալմայրգ, թիւրքլէր չէքիլէպ կիտէրէք, իտարէյէ պագմամագտա վէ Ռումէլար իսէ հէնուզ իտարէեէ մալիք պուլունմամագտա օլտուգլարընտան, հայտուտլար մէյտան պուլմուշ վէ մուվագաթ պիր նէվի հիւքիւմէթ թէշքիլ իտէրէք, հաթթա պու գուվվէթլէրինէ պիր եմարէի իճթիսար օյմագ իչին պիր զիյաֆէթ քէշիաե իթմիշլէր տիր: Քէօյլիւլէր պիզզարուր չու հիւքիւմէթը մուվագգաթէյէ վէրկիլէր վէրմէքտէ վէ եախօտ պալլարընը ալըպ եիւրիւլիւ վէրմէքտէ տիրլէր: Զէնկին օյանլար իսէ ալըպ եիւրիւլիւ վէրմէեէ պիլէ մուվաֆֆագ օլմալըգ, եա քիւլիյէթլի վէրկի վէրմէքտէ, վէ եախօտ էօթէքի տիւնեայա կիթմէքտէ տիրլէր:

ՏԱԼԽԻԼԻՅԷ

Սէնիհէ վէ Ֆէրիտէ հանըմ Ռուլթանլար հազարաթընա պիրինճի բրիթպէտէն պիրէր գէլթա Շէֆգաթ նիշանլարը իթա վէ իհսան պույրուլմուշ տըր:

—Կէչէն կիւն Գրնալը Ղատտա Թէվֆիֆ օլունան Տիմսթէն Զիվի օղունուն Ֆէնէրտէ քեահն խանէսի չարչէնպահ կիւնիւ զապթիա թարաֆընտան պասըլարագ մուամիլէյհէ այիտ պիր չօգ էվրագ զապթ օլունմուշ տըր:

—Ավսթրիա սէֆիրի Պարոն Գալիս տիւնքի կիւն բիւքիպինէ մախսուս քիւչիւք պիր վաբօրա պազը էրպապը բօլսիֆիգայը տավէթ իտէրէք, Պոզազ իչինին եօգաբը թարաֆլարընտա պիր Թէնգզիհ սէյեահաթը իճրա իյէմիշ տիր:

—Վօյօտա Ինկիլիզ գօնսօյսու Մ. Զոհրապ՝ Կրիֆիթա նամընտա պիր Ինկիլիզ թէպասընը ախզ ու կիրիֆթինի զապրթայա թավսիյէ իլմմիշ վէ անըն էչքեարլինի տախի թարիֆ իյլէմիշ իսէ տէ, զապրթա եանլըզլըգլա Ֆէլբս նամընտա պիր Ամերիգալըյը թէվգիֆ իթմիշ օլտուղունտան, մուամիլէյհ Ֆէլբս տեօրթ կիւն հապըստա դալապահասընը թէպէյլիւն իտիպ սէպիլի թախլիյէ օլունմուշ տըր: Մուամիլէյհ Ֆէլբս Մ. Զոհրապտան զարար զիյան տավա իթմէքտէ իմիշ:

—Թունայա կիթմէք իւզրէ պուլունան պիր Ինկիլիզ հարպ սէֆինէսի եվվէլքի կիւն Ցէրասատէթ լիմանընա կէլէրէք տէմիր ամմըշ տըր:

—Գատը քէօյ իսկէլէսինին ալթ պաշընտան Հայտար բաշա ճիհէթինտէ պուլունան վէ Զավուշ—Պաշը իսկէլէսի թապիր օլունան թաշ իսկէլէեէ գատար գարիյէի մէգքիւրէ տարիրէի պէլէտիյէսի թարաֆընտան պիր ըրնթըմ ինչասընա իպգիֆտար օլունմուշ իսէ տէ, լիման իտարէսի թարաֆընտան խապէր ալընտըգտա տէրկալ թաթիլ իտիմիշ տիր:

—Սէլանիքտէն եազըլտըղընա կէօրէ, եէնիհէ ճիհէթինտէ պազը չիթթիլիք սահիպլէրի հայտուտլար թարաֆընտան տաղա աշբըրմըշլարտըր: Ցէրասատէթ Ռում եանքահիլէրինտէն պազըլարը Սէլանիյէ կիտէրէք, չէհրին հապսխանէսի ճիվարընա պիր խանէեէ էրէլէշէրէք, կէճէլէրի մահպուսլարա իբի եազըլար վասէթասը իլէ պիր թագմ իշարէթլէր իթմէքտէ իմիշլէր իսէ տէ, զապրթա պունուն ֆարգընա վարըպ ճիմլէսինի տէ տերտեսթ վէ Ցէրասատէթ իրսալ իլէմիշ տիր:

—Պուլկարիսթան բրենսի՝ Ռուսիատան հիճրէթ իթմիշ օլան Եէհուտի ֆամիլեալարընը Պուլկարիսթանտա իսքեան իթմէլէրինէ մուսատ իթմիշ օլմաղլա, ախիրէն Վարնայա 50 գատար Եէհուտի ֆամիլեասը չըգմըշ տըր:

—Պէկրատտան իշար օլունտուղընա կէօրէ, բէք չօգ մահալտէ էհալի՝ տէմիր եօլ խաթթլարընրն թայինինէ մուխալիֆէթ իթմէքտէ տիրլէր:

—Ցէօրթ պէշ եաշընտա պիր մուհաճիր չօճուղու էվվէլքի կիւն ադշամ իւզէրի օյուն իչին Սուլթան Պայազիտտէ տուրան Թրանվայ արապասընրն ալթընա կիրմիշ վէ էթրաֆտան կէօրիւլմէեէրէք արապայա եօլվէրիրմիշ օլմաղլա, չօճուգ տէրագապ արապանրն ալթընտա պուլունան տէմիրլէրտէն պիրինէ սըրլարագ լոմմալարը, վէ թալէպէ վէ մուալիմէլէրէ իճրան թէշվիգաթ իթմէլէրի պիր վաղիֆէի ադիմէլէն, պու վաղիֆէնին իյֆասընա տիւնքի կիւն միսարաաթ իթմէմէլէրի տօղրուսու էսէֆ օլունանաղ պիր հալ տըր:

Մէքթէպը մէգքիւր չակիրտանը՝ Դրիստոնէական վարդապետուվիւն, վէ էրմէնիճէ ֆէրականուվիւն, լուծմունք, թարգմանուվիւն, վէ իլմը բագգամ, վէ թարիխի միլլի, վէ Սրբազան Պատմութիւն, վէ ճօղրաֆիա, բիյանօ, էնպաի էլ հիւնէրլէրի վէ բէսիմվէ հիւնի խաթթ, վէ Ֆրանսըզճա օգումա եազմա վէ թէրճէմէ վէ կրամէր տէրսլէրի թահսիլ իթմէքտէ օլաղլա, իմթիհան տախիպու տէրսլէր իւզէրինտէ իճրա օլունարագ, իյրատ օլունան սիւալլէր իլէ չակիրտանրն խսմէրի այրը այրը իչի գուլթույա վազ օլունուպ, իչի ուֆագ գըզ չօճուգ՝ պու գուլթուլարը հուզզարա թագտիմ իթմիշ օլմաղլա, մէգքիւր գուլթուլարան պիրէր քեազրտ չէքիլէրէք, հէր հանկը սիւալ հէր հանկը չակիրտին իսմինէ թէսատիւֆ իթմիշ իսէ օ սիւալա մէրգու

ՀԱՖԹԱՐԴ
ԻՄՄԱԼԸ ԱՀՎԱԼ

Էրմէնի մէսէլէսինին հալի-նէ տաիր պու հաֆթա զարֆընտա պիր թէգատիւմ ալամէթի միւ-շահէտէ օլունմայուպ, անճագ Ինկիլթերրա՝ սէֆիրինին իյի պօշ պըրագմայուպ, իլէրուտէ Էվրօբա տէվլէթլէրի իլէ Պապը Ալի միա-նէպնտէ մէգքիւբ մէսէլէ իւզերի-նէ աչըլճագ գաթի մուխապէ-րաթ իչիւն. չիմոիտէն հագըրըզ կէօրմէքտէ օլտուղը պաղը էմբէ-լերտէն անլայըրբէօր։

Նասը քի միւշարիւէյհ հաղրէթ-լերի Էրմէնիլերին սաքին օլտուգ-լարը մահէլլերին ահվալի իւզերի-նէ էսասի պիր մաքիւմաթ ալա-պիլմէք իչիւն, խայլի միւտտէթ-տէն պէրու մէգքիւբ ահվալի բէք եագընտան միւշահէտէ իտուպ, իչին հեր պիր ճիհէթինի արիզ ու՝ ամիգ թէֆթիշ իյլէմիշ օլան գօն-սօլսունը մախսուսէն քէնտի եա-նընա ճէլպ իյլէմիշ վէ անընա միւ-զաքէրաթտա պուլունմուշ տըր։

Պաղըլարը՝ կէրեք Գարատաղ վէ կէրեք Եունան մէսէլէլերինտէ, ին-կիլթերրանընն տիկեր տէվլէթլերէ գալտուղուգ իթմէյէ գալգըշմա-սընը անճագ պիր այագ բաթը-տրսընտան իպարէթ պիր չէյ զանն իթտիլեր, վէ Ինկիլթերրանընն պա-շընտա Իրլանտա, Աֆղանիսթան, Զուլու վէ Պոէրլեր զայլէլերի պու-լունտուգճա, տէվլէթը միւշարի-լէյհանընն Շարգ իշլերինտէ չու տըր տէյլեճէք պիր թէէսսիրի վէ ամէ-լյաթը միւմքին օլամաղ իտտաա-սընտա պուլունտուլար։

Հալ պու քի, պու եօլտա զայ-լէլեր՝ Ինկիլթերրա կիպի տիւն-եանընն տէօրթ թարաֆընտա ա-բրազիսի վէ թէպասը պուլունան պիր տէվլէթին պաշընտան ասլա էքսիք օլմայաճաղընտան, Ինկիլ-թերրա իչիւն իքինճի վէ իւչիւն-ճիւ տերէճէտտէ պուլունան մէղ-քիւբ զայլէլեր տէվլէթին ումումի բօյիթիգասը իւզերինէ թէէսսիր իտէմէղլէր, նասը քի Գարատաղ վէ Եունան մէսէլէլերինտէ, նէ [illegible] կէրլերի հէյ պիր թէէսսիրի մուճիպ օլամատըր։

Էյուպ խանընն ֆիւթուհաթը իլէ, Աֆղանիսթանտա իշլեր եէնի պիր ըենկ քէսպ իթտիրինտէն, Ինկիլթերրանընն պաշընա թէբրա-բէն եէնի պիր զայլէ տահա չը-գաճաղընը, վէ պու սէպէպլէ Էր-մէնի մէսէլէսինին հալի մատտէսի տախի միւշքիլաթ վէ թէէխխիւբէ ուղրաեաճաղընը քէչքի վէ իտտաա իտէնլեր պուլունճաղը թապիի տիր։

Ֆագաթ պիզ գաթիէն եօյլէ իսքեաթ օլմուշուգ տըր քի, եկեր Ինկիլթերրա տէվլէթի, Էրմէնի մէսէլէսինտէ կէօսթերմիշ օլտու-ղու զայրէթի կէվշէթէճէք եա-խոտ թէրք իտէճէք իսէ, եօյլէ պիր բօյիթիգաճա թէպէտտիւլ սէպէպիյէթ վէրեճէք հալլեր՝ Աֆղանիսթան զայլէսի կիպի հալ-լէր օլամաղլար։

Պաղդա չէյ տիր եկեր պիզաթ պիւյիւք տէվլէթլեր միյանընտա Պէրլին գարարլարընն իճրասը իթթիֆագընա խալել կէլիր իսէ. օլ վագթ եալընըզ Ինկիլթերրա-ընն եօյլէ պիր մէմուրիյէթի պա-շա չըգարմասը թապիեաթը իլէ եա միշքիլ եախոտ միմքինսիզ օլուր։

Մատամ քի Էրմէնի մէսէլէսի-նին հիւանի սուրէթտէ հալլի՝ հէմ տէվլէթիմիզ, հէմ Էրմէնիլե-րէ. վէ հէմ տէ Միւսլիմանլարա հեր հիհէթլէ մէնֆաաթը օլա-ճաղընը իսպաթ իթմէքիչիւն չիմ տիկէ գատար խայլիճէ թեր տեօք-տիւք, իմտի մէմուունէն պէեան իտէպիլիրիզ քի, մէգքիւբ մէսէլէ հագգընտա Պէրլինտէ վէրիլէն գարարընն իճրասը իչիւն, պէօ-յիւք տէվլէթլերին իթթիֆագընա խալել կէմիշ օլմասընա տայիր հիչ պիր ալէամէթ կէօրիւնմէմէքտէ տիր։

Անճագ պէօյիւք տէվլէթլեր սէ-ֆիրլերինին պիր գաչը՝ մէեզպ-նէն քէնտի վաթանլարընա ավտեթ իտիպ Օթամպօլտա պուլունմա-տըգլարընտան, վէ հաթթա պիր իքիսինին տախի հիչ կէմէյիպ եեր-լերինէ պաշդալարընն սէֆիր թա-ռին օլունճաղը սեօյլենմէքտէ օլ-տուղունտան, Էրմէնի մէսէլէսի-նին ֆիրիլէն տիրլօմաթլար մասա-սը իւզերինէ վաղ օլունմասը ի-չիւն, միւշարիւէյհիւմ սեֆիրլերին ավտեթինէ պէքլմէմէք լազըմ կէլի-եօր։

* *

Աֆղանիսթան իշլերի՝ Էմիր Ապ-տիւլ Բահման խան իչիւն ֆէնա-տան ֆէնայա սարմագտա տըրլար։

Կէլէն թեկրաֆլարտան անլա-շըլտըրընա կէօրէ, Էմիրին օրտու-սու պիր թարաֆտան պօշանմագ-տա օյտուգտան պաշգա, իչին էն ֆէնասը օլարագ, քէնտի օրտու-սունտան գաչան ասքերլեր տա-ղըմայըպ, պիննէֆս քէնտի տիւշ-մէնինին օրտուսու իլէ պիրլեշմէք-տէ, վէ քէնտի գուվվէի ասքերի-եէսի կիւնտէն կիւնէ էքսիլմէքտէ իքէն, Էյուպ խանընն օրտուսու ի-սէ կիւնտէն կիւնէ պէօյիւմէքտէ տիր։

Զաթէն Գանտահար չէհրի Էմի-րին էլինտէն կիթտի. Քեապիլտէ նէ գատար վագթ գալապիլեճէլի-նէ տէ քէֆալէթ իտեճէք քիմսէ պուլունմամաղ։

Շիմտիտէն տախի քէչի իտէնլեր վար տըր քի, Ապտիւլ Բահման խան պիւսպիւթիւն ճէնուպ թա-ռաֆընա չէքիլեճէք, վէ Հէրաթ, Գանտահար վէ Քեապիլ չէհիրլե-րի իլէ եթրաֆլարը եանի Աֆղա-նիսթանընն նըսֆը Էյուպ խանընն էլինտէ գալաճագ, վէ տիկեր նըս-ֆը տախի Ապտիւլ Բահման խա-նընն էլինտէ գալաճագ տըր։

Ֆագաթ օլ վագթ, Աֆղանիս-թանտա միւշարիւէյհիւմ իքի բա-գիպլեր նա՞սըլ այրը այրը իտարէթ հիւքիւմէթէ բահաթճա տեվամ իտէպիլճէք էր, վէ մուհարէպէ-լերին էն ֆէնասը օլան պիր տա-խիլի մուհարէպէնին էօնիւ նէ՞սու-ըշլըշ ալըրապըլըճաք, վէ հօլէ պիր տեվամի տախիլի մուհարէպէ վուգու պուլուր իսէ, պիր թա-ռաֆտան ինկիլիզլեր վէ տիկեր թարաֆտան Ռուսլար նա՞սըլ տիւշ պիր սէյրճի գալապիլէճէքլեր. պունլար էրէյիճէ միւհիմմ չէյլեր տիրլեր, վէ զանն իտէրիզ քի կա-զէթալարա էրէյիճէ պիր սէրմայէ իհտաա իտէճէքլեր տիր։

* *

Շէյխ իւպէյտուլլահըն գաթիէն Օթամպօլտա եէրլէշիրիլմէսիյլէ տէյիլ եալընըզ Իրան վէ Օսմանլը հուտուտալարընտա պուլունան է-հալիլերին իհթիմալտէն պուլու-նան պէօյիւք թեհլիքէլերտէն գուրթարըլմալարը, իլլա մումա-իլեյհ Շեյխ իսնատ օլունան պա-զը սերկիւզէթլեր իլէ նիհայէթ իւլ եմր տեվլէթը Օսմանյէ վէ տեվլէթը Իրանյէ պէյնինտէ հիւս-նի միւնասէպաթընն պօղուլմագ տերէճէլերինէ կէլմէսի թեհլիքե-սինին տէ էօնիւ ալընմասը, բէք մէմնունն օլունճաղ հալլերտէն պիրիսի տիր։

Մաղալահ կէչէն սէնէ վուգու պուլան օ գանը վէ եապանի մէն-զարէլեր, պու սէնէ տախի թէք-բարլանա, կէրէք պիչարէ էհա-լիլերին, վէ կէրէք իքի Միւսլի-ման տեվլէթ պէյնինտէ մէվճուտ պուլունան միւնասէպաթընն հալի նէ՞ օլաճագ իտի։

Շու գատար զայլէլերիմիզ, վէ մալիյէճէ սօն տերէճէտտէ սրգըն-թըմըզ սըրասընտա, իրան տեվլէ-թի իլէ տէ պիր միւնազասյա թուլթուլմամըզ, նէ՞ գատար ճաբ-նաճագ պիր չէյ օլմուշ օլաճագ ի-տի։

Իմտի հիւքիւմէթին պու պապ-տէ իթթիհազ պույուրմուշ օլտու-ղու թէրթիպաթ, վէ անընն ի-ճրասը իչիւն կէօսթերմիշ օլտուղու Նիկէթի գաթի վէ չարուգլուղու հագգընտա, թէչէքքիւրէ պօճ-լու պուլունմագտայըզ։

Մեգքիւբ թէչէքքիւրէ չմալիմ օլան սաիր պէօյիւք սէպէպլերի-միզ տէ վար տըր։

* *

Ռուսիա մէմալիքինտէ, միհի-լիսթիկք տէհչէթի հալեա թէքմիլ գուվվէթի իլէ տեվամ իթթիքտէ տիր։

Ցանիմարգա բայրաթաթը օլան Գօրբէնհակ չէհրինտէն վերիլեն մա-լիւմաթա նազարէն, իմբէրաթօր հազրէթլերինին նակէհան քէնտի խանէտանը իլէ պերապէր Մոս-գուայա կիթմէլերինին սեճպի, ճեսիմ պիր ֆեսատը զահիր չըգ-մըշ օլմասը իմիշ։

Շեօյլե քի, Բեթերհոֆ գրայը կիճէլերին նակէհան պասըզ, թէքմիլ իմբերաթօր ֆամիլյասը թելեֆ իտիլեճէք իմիշ։

Հաթթա յուլիսին 27սի կէչէսի, Ռուս դարարոյ սեֆինէլերի դօր-տանունու կէչմէեէ մուվաֆֆաղ օ-լապիլեն պիր սանտալ բօյու թա-ռաֆընտան թէվֆիֆ իտիլիպ, ի-չինտէ պուլունան ատէմ տախի ավաղ ու կիրիֆթ օլունմուշ, վէ պիր էյիճէ թէհարրի օլունտու-ղունտա, ելէ կէչիրիլեն պիր թա-գըմ քեաղդալարտան անլաշըլըբ տըր քի, իչերինտէ եուքսէք մէվ-գըտա ղաթլար տախի պուլուն-տուղու հալտէ 60 նէֆէր քէսան մէգքիւբ ֆէսատա տախիլ պու-լունմագտա իմիշլեր։

* *

Թունուղտան վարիա օլան խա-պերլեր, մէմալիքի մէգքիւբէեէ պիր եանտան բէյ տէր բէյ ֆը-բանա ասքերի թաշընմագտա օլ-տուղունու պէեան իթմէքտէ տիր-լեր։

Իսեան տեվամ իթմէքտէ օլան մահալլերէ սեվգ օլունան թու-նուղ ասքերլերի պրագրպ գաշ-մագտա վէ տաղըրպ կիթմէքտէ օլտուգլարընտան, պիր թարաֆ-տան օնլարըն եերինէ ֆրանսըզ ասքերի կէօնտէրիլմէքտէ տիր, վէ էկեր պէօյլէ տեվամ իտեր իսէ, թունուզ մէմալիքինին բէք չօգ գըթասը տախի ֆրանսըզլարը ի-[illegible] [illegible] [illegible] կիրեճէք տիր։

Իշին պու հալինէ ֆրանսըզլա-ըն ճանը սըգըլմագտա՞մը տըր եօգսա տեեիլ մի տիր, պունու-քիմսէ սերպէսթճէ սեօյլեյէմէյօր։

Շիմտիքի հալտէ ֆրանսըզլար գավի սուրէթտէ թունուղ շէհ-ըինտէ եերլեշմիշ տիրլեր։

Գրէտի Լիոնէ պանդասը տախի շէհրի մէզպուրտա պիր շիւպէ աշմըշ տըր։

Կօլէթթա շէհրինտէն Լոնտրա-նընն թոյ՞լ կազէթասընա պէր վէճ-հի ութի եաղըմըշ տըր։

«Պու կիւն (օգոստ. 2) սապահ-լյընն գարայա չըգան ֆրանսըզ ա-սաքիրի՝ շէհրին սօգագլարընտան կէչտիքլերինէ, էօնլերինտէ թու-նուղ պէյնին մուդիգա թաղըմը պուլունմագտա իտի։

«Ֆրանսըզ ասքերլերի գալէանըն թօբլարը իլէ սէլամանտըլար։

«Պիր բօսթա վարօրու իլէ, 800 նէֆէր գաչաք թունուզ ասքեր-լերի պուրայա կէթիրիլմիլեր։

«Պունլարտան պաղըլարը իլէ կէօրիւշէպիտիմ. Կօլէթթա շէհ-ըինին ֆրանսըզ ասաքիրի թարա-ֆընտան իշղալ օլունմասընա ճան-լարը սըգըլմըշ կիպի կէօրիւնիւ-եօրլար իտի։

«Պունլար իլք ֆուրսաթտա թէք-բարէն պըրագրպ գաչմագ էֆ-քեարընտա պուլունարգլարընը կիզլէմէեօրլար։ Պէյիմիզ ֆրանսըզ ասաքիրին գարաեա չըգմասընը բէճա իթտիքտէն սօնրա, արթըգ պիզէ նէ՞ իգթիշասը վար տըր տէեօրլար»։

Ալմանիալըար, ֆրանսըզլարընն թունուղտա եէրլէշմէլերի խու-սուսունտան բէք խօշլանմըշ կէօ-ըիւնմէքտէ տիրլեր, անճագ պու սէպէպլէ Ինկիլթերրա վէ ֆրան-սա պէյնինտէ պիր միւնազասյա զուհուր իյլէմէմիշ օլտուղունա բէք խօշնուտ օլմամալը տըրլար։

Պերլինտէ նէչը օլունան պաչը-ճա կազէթալարտան պիրիսի, շու եօլտա պիր միւթալէատա պու-լունմուշ տըր։

«Ինկիլթերրա տեվլէթի, Մըսըր ճիհէթինտէն քէնտի Հինտիսթան իմբերաթօրլուղունու մուհաֆ-զա իթմէյի տիր. չիւնքի Ռուսիա տեվլէթի ֆիւչիւք Ասիատան, վէ Ֆրանսա տեվլէթի տախի թու-նուղտան, գավի սուրէթտէ Սիւ-էյիշ դանալընա եագլաշմագտա տըրլար։

«Ինկիլթերրանընն՝ մուհաֆազա իտեճէք վասի միւլքի պուլուն-տուղունտան, օնա կէօրէ վասի մէնպալարա միւհթաճ տըր անլե-րի սըգը թուտմագ իչիւն։

«Ինկիլթերրա տեվլէթինին, շու սօն իքի եիւզ սէնէ զարֆընտա մա-լիք պուլունմուշ օլտուղու եիւք-սէք մէվգըսը եալընըզ քէնտի ճէվհէրի սաեէսինտէ օլմայըպ, սաիր միւլէթլերին զայիֆ հալտէ պուլունմալարը տախի պունա եարարմ իթմիշ տիր։

«Ֆագաթ, շիմտի մէգքիւբ միւ-լէթլեր տախի կիւնտէն կիւնէ քէնտի դուվվէթլերինի արթըը-մագտա օյտուգլարընտան, Ին-կիլթերրանընն եվվելքի իւսթիւն միւիւբ թէհտիտ թահթընտա պու-լունմագտա տըր։

«Զօրտան պէրու Պավիէրա գը-բալընա թէրքը սալթանաթ իթ-տիրիլեճէկի հագգընտա պահս ճէ-ըէյան իթմէքտէ օլուպ, պաղը-լարը տա գրալընն պունա մուվա-ֆագաթ իթտիկինի իտտաա իթ-մէքտէ տիրլեր. իմտի Ավսթրիա իմբերաթօրընընն արչիտիւշ ճի-զելա իլէ վագը օլան իզտիվա-ճընտան տօլալը անընն Ցամատը պուլունան Պավիէրալը բրէնս Լէօ-բօլտ թախթը գրալիյէթ կէչիրի-լեճէքմիշ. իմտի կասթէրն միւլա-գաթընտան մագսէտ՝ պու մատտէ իչիւն իմբերաթօր կիյօմըն ըիզա-սընը թահտին իթմէք իմիշ։

«Պու հավատիսին պիր ազ մագ-ըունը սըհհէթ կէօրիւլմէսինէ սե-պեպ չու տըր քի, Ավսթրիա իմ-բերաթօրու Միւնիխատէն հարէ-քէթ իթտիկինտէ թիրօլ էյալէ-թինէ կիթմէզտէն էվվել Յագս վէ Վիւրթեմպերկ գրալարընընն պուլունտուգլարը Մայնավ ատա-սընա կիտեճէքմիշ։ Պատ կրան-տիւգասը տախի ճեզիրեի մէգքիւ-ըէտէ պուլունաճագմըշ։

«Պավիէրայա գրալ նասպ իտիլ-ճէք օլան բրէնսին պէօյիւք պի-ըատերի բրէնս Օթթո՝ իշպու հագ-գը սալթանաթա մալիք իմիշ իսէ տէ, շուուրընտա խալել պուլուն-տուղունտան պու հագգատան սա-գըթ գալմագտա իմիշ։ Քեզալիք բրէնսը միւշարիւէյհին բէտերի վէ չիմտիքի գրալրն ամուճասը բրէնս Լիգբօլտ տախի հագգը վերասէ-թէ մալիք իմիշ իսէ տէ, միւշարի-լեյհ՝ իշպու հագգընը բրէնս Լէօ-բօլտա թէրք իթմիշ իմիշ»։

ՆՈԻԹԳ

Մեզպուրեան վարժարանը թեվզիի միւքեաֆաթ բէսմինտէ եղիա էֆէնտի Տէմիրճիպաշեանը (Գրասէր Ատամ) իյրատ իթտիկի պիր նուիթգը պէլիդին սուրէթի աթիտէ տէրճ օլունուր։

Բարձրաշնորհ Հայր, Տիրուհիք և Տէրք, և Գեղայոյս պատանուհիք.

Նմանօրինակ հանդիսի մը՝ զոր ա-պագային նախատոնակն անուանեց Օտեան՝ անցեալ կիրակի ներկայ էի նոյն անձանց հետ, նոյն յոյսերով համակ-ուած, նոյն լոյսերով ողողուած. անց-եալ կիրակի երկինքն էլ նոյն համաս-տեղութեանց հետ ու նոյն երանու-թեան ծոցն։ Ողջո՞յն վսեմապանծ այն անձանց՝ որք հոգին են Հայութեան, որք լոյսն են ազգային ժողովոց, որք փայլն են ազգային հանդիսի։ Ողջո՞յն իմ մտաւոր Հօր ու հայրենեաց Հօր Տէր Ներսէս երկնաշնորհ Պատրիարքին. ողջո՞յն իմ մտաւոր եղբարց, Հայ գրագիտաց ու դաստիարակաց. ողջո՞յն ծնողութեամբ Հայ գրագիտութեան, ոյց արևագալն այս տարի վարդից հետ ասնեցի մամլոյ վերագոյն բեմին բարձունքէն. ողջո՞յն հուսկ ուրեմն՝ ազգիս հանդիսականաց, Հայկազարմ թէ Հայասէր, որք փութացած են մասնակցիլ այս նոր տօնին, մարդ դաստիարակութեան տօնին, կանանց ազատագրութեան տօնին, որ Աթական հողոյն վրայ կը կատարուի գերազգային տօնի մը շքեղափառ հանդիսաւորութեամբ։ Կրեսոսի համր որդին, տեսնելով ոսոխին թուրն որ կը շողար սպառնալից իր հօր գլխուն վրայ, լեզու զգեցաւ ու գոչեց. Զօրականդ, մ՛ ոպանանիր Կրեսոսն։ Եթէ համր իսկ ըլլայի ես ալ, մինչ՞ լեզուիս կապանք չը պիտ՝ արձակուէին այսօր օ՛չ անշուշտ խօսելու համար նոցա որք կը սպանանեն, ո՛չ զօրականաց պաշտելու համար, — ժամանակք փոխուած են— այլ անհուն երախտագիտութիւնս յայտնելու համար ազգային դաստիարակաց, խրախոյս կարդալու համար նոցա որք կը կենդանացնեն Հայ իգական սեռն, նոցա որք կ'արկանեն հիմունքն ազգային վերակենդանութեան։

Այո՛, լուսաւորեալ աշխարհն այսպէս կը մտածէ թէ քաղաքակրթութիւնն արուեստական բան մ'է, թէ քաղաքակրթութիւնն վայրենութեան սահմանակից է, թէ քաղաքակրթութիւնն յարաժամ անդունդներէ շրջապատուած է, եթէ չէ հիմնուած մարդ դաստիարակութեան վրայ, եթէ չէ ենթարկուած կանանց փրկաւէտ ազդեցութեան։ Եթէ կինն չը մեղմացնէ բարոյքն, եթէ կինն չը նուիրագործէ օրէնքն, այդ օրէնքն տրակոնեան և այդ բարոյք գազանական են յաճախ։ Կինն ներշնչող, սրբն գործող. սրբն գործող, կինն նուիրագործող. կինն օժանդակ մարդոյն՝ իր սկսուածքեան մէջ, կինն հրեշտակ մարդոյն՝ իր գժբաղդութեան մէջ. կինն ամբոխիչ հոգւոյն՝ իր ամէնի վայրագութեանց մէջ. կինն ուղղիչ մտաց՝ իր սատուածաշնչ իմաստասիրութեանց մէջ. և կինն սիրտ մարդոյն՝ իր յանդուգն աշխարհակալութեանց մէջ ահաւոր ու անսահման բնութեան վրայ. — Ահա նոր մարդկութեան դաստանքն։

Այո՛, որքա՛ն ժամանակ, որքան երկա՛ր, անվախճա՛ն դարեր անտես առնուեցաւ այն հէգ ու հիանալի էակն. որքա՛ն ժամանակ մարդոյն անծանօթ մնաց իր գեղագոյն, իր գերագոյն կիսոյն բնութիւնն. որքա՛ն ժամանակ Ժաստուեյան կնոջ իրաւունքներն, իր անքննարարելի իրաւունքներն գործելու, խօսելու և նոյն իսկ խորհելու. որքա՛ն ժամանակ ամուսինն իբրև էգ նկատուեցաւ, մայրն իբրև սոնտու. որքա՛ն ժամանակ թագուհին իբր աղախին, Աստուածն, աւա՜ղ, անաուն նկատուեցաւ ռամիկ ժողովուրդէն ու ժողովրդոց օրէնսդիրներէն, խուժանէն որպէս և իմաստասէրներէն։

Գիտունք ու ժողովուրդք այսօր միաբան կը յարգեն ու կը պաշտեն միաբան ըզկինն։ Հանրային կարծիքն, իննևտասներորդ դարուն այն օրհնեալ սուրն որ Ջարդ կուտայ նախապաշարմանց ու զարկ կուտայ կենդանատու գաղափարաց, հանրային կարծիքն այսօր անխնայ կը հարուածէ ժողովուրդ մ'որ չունի դեռ ակնածութիւն կնոջ հանմար. և զարդացեալ ժողովուրդք այսօր անագորոյն ծիծաղով մը կը ժխտեն իմաստասիրութիւնն այն իմաստասիրաց, որք կը ժխտէին կանանց նուիրական իրաւունքներն, որք յառաջ կ'երթային մինչ ի ժխտել կանանց հոգին, կանանց էութիւնն իսկ։

Փառք երկնից, Եւրոպական ազգաց միտքն ազատագրեցան, հուսկ ուրեմն Հայաստանեայց իմաստասէր վարդապետն ըսած է թէ «լաւ է կոյր աչք քան կոյր մտաք.» աչք ու մտաք կոյր մարդկութիւնն այսօր յաջմենայնի պայծառ կը տեսնէ չնորհիւ Տէգուառայ որ գոյից ի Ֆրանսա՝ Ֆրանչեսկ. և չնորհիւ Կիւդէնպերկայ որ ձայնեց ի Գերմանիա՝ Տպչեէ։ Ազատագրեցան Եւրոպական ժողովուրդք ի չնորհս ութեւտասներորդ դարուն ազատական մատենագրաց, որք բեղմնաւորեցին գիտութեան նորոգչին գաղափարներն ու բիւրապատկեցին տպագրութեան գրչին գիրերն. ազատագրեցան ժողովուրդք ի չնորհս ութեւտասներորդ դարուն ահեղ իմաստասիրութեան, որ կոչնանչի համար խարհական համբաւ ստացաւ, այլ որ իրօք, այլ որ անհամեմատ փառաք կոնդնչի գործ կատարեց աշխարհի վրայ. ութեւտասներորդ դարուն իմաստասիրութիւնն Աւետարանին հիման վրայ կանգնեց ընկերական նոր

չէնքն, այր ճակատին վրայ դրօշմուեցան մարդկային բարբառոյն ամենէն փայլուն, ամենէն բեղուն, ամենէն անհուն բառերն. Աղատութիւն, Եղբայրութիւն, Հաւասարութիւն. Ազատութիւն նիւթական ու մտաւոր Գերելոց համար. եղբայրութիւն ընդ մէջ համայն ընկերական դասուց և ընդ մէջ համօրէն ժողովրդոց. Հաւասարութիւն աղքատին ու մեծատունին միջև, ՀԱՒԱՍԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՆՑ ՈՒ ԿԱՆԱՆՑ միջև և հաւասարութիւն ընդհանուր մարդկութեան մէջ։

Ազատագրեցան ու նորոգեցան, ըմբոստացան ու կանգնեցան ժողովուրդք՝ նոր իմաստասիրութեան յաղթանակաւ ու հին դրութեան անկմամբ, հին իմաստասիրութեան կորակոր պարտութեամբ։ Երթաք բարեաւ, հին բարի ժամանակին մարդիկ, իմաստասէրք, որք աւագին վրայ եռանկիւններ կը գծէիք հատատելու համար Աստուծոյ էութիւնն, և ձեր խելապատակին նման քառակուսի անկիւններ կ'ուրուագրէիք ուրանալու համար կնոջ հոգին, կնոջ բարոյական էութիւնն, դուք որք՝ ճշմարիտ իմաստասիրի մը բացատրութեամբ՝ փոշի կը յարուցանէիք ծածկելու համար ճշմարտութիւնն. դուք որք՝ անպատիժ պղծեցիք երկար դարեր իմաստասիրութեան վեհ անունը, ո՞ մերկիմաստակներ, երթայք բարեաւ։

Հին իմաստասիրութեան, այսինքն իմաստակութեան աւերից վրայ կ'ընթանայ յաղթական՝ նոր իմաստասիրութիւն։ Նոր իմաստասիրութիւնն, որ չը թարթափիր ամպերու մէջ, որ չը պարփակիր բանաձևներու մէջ, որ չը ճապաղիր նրբաբանութեանց մէջ, որ չը խաւարիր խորհրդանշանաց մէջ. նոր իմաստասիրութիւնն, որ անհամեմատ եռանդեամբ այլ և անհամեմատ լրջմտութեամբ կ'ուսումնասիրէ բնութիւնն և մարդկութիւնն. նոր իմաստասիրութիւնն, որ օրէնքներ կը հրաշակէ՝ միմիայն իրողութիւններ հաստատելէ յետոյ, որ կը դառնէ՝ քննելէ յետոյ, որ կը վճռէ՝ մտածելէ յետոյ. նոր իմաստասիրութիւնն, անծանօթին տենչով վառուած, այլ և ծանօթին ամրապինդ փարած. նոր իմաստասիրութիւնն, անկեղծ և անեղծ, կը ծանուցանէ, կ'ապացուցանէ, կ'ըսէ՝, թէ՝ ՄԱՐԴՈՑՆ ՀԱՒԱՍԱՐ Է ԿԻՆՆ։

Ահա այս նոր, ահա այս հզօր ու բեղմնաւոր պատգամն արձանագրուած է նաև սոյն հաստատութեան եթէ ոչ ճակատին վրայ, այլ նորա սկզբան մէջ, նորա հիման մէջ, նորա էութեան խորքն. նորա հիմնադրին, նորա ուսուցչաց, նորա ուսանուհեաց մտաց ու հոգւոյն խորն։ Կինն հաւասար է մարդոյ. ի՞նչ կ'ըսեմ, կինն գերազանց է քան զմարդն։ Կինն, այն տկարութիւնն, այո՛, մեր զօրութիւնն է. այն նշուլագեղ աստղն, այո՛, կենդանարար արեգակն է մարդկութեան. այն փափկիկ, այն քաղցրաբուրիկ վարդն, որ թոյրով կը հրապուրուիք, որ բոյրով կը հոգեմայլինք, այո՛, նորա թոյրն է մեր զուարթութիւնն, նորա բոյրն է մեր էութիւնն և մեր կենդանութիւնն և մեր անմահութիւնն. ի մի բան, կինն է մարդոյն փրկութիւնն։

Քաղաքակիրթ ընկերութեանց մէջ օրրանէն մինչև տապան մարդոյն վրայ կը տարածուի կնոջ փրկաւէտ ներգործութիւնն։ Եւ ի հեռուկս հին իմաստասիրութեան որ ամէն իրաւունք կը զլանար կնոջ, նոր իմաստասիրութիւնն ամէն իրաւունք նմա վերադարձնելէ յետոյ՝ կը հաստատէ մանաւանդ կնոջ ամենամեծ իրաւունքն ի վերայ բարոյական դատարակութեան մարդկանց։ Կինն ոչ միայն մարդոյն խնամակալութենէն կ'ազատի հուսկ ուրեմն, այլ և մարդոյն խնամակալուհի, դատարակուհի, թագուհի, աստուածուհի կը հռչակուի։ Խոնարհութի՛ւն մեր նոր ամենազօր թագուհւոյն. և երախտագիտութի՛ւն այն խոր ու լուսաւոր իմաստասիրութեան՝ որ մարդոյն պաշտպանութեան կը յանձնէ կինն՝ այն մարմնապէս տկար էակն, և զմարդ կը յանձնէ կնոջ՝ պաշտպանութեան, այր ապաքէն անժխտելի է բարոյական գերազանցութիւնն. և հանդերձ երախտագիտութեամբ անսահման հիացում առ քեզ, ո՞ գերահանճար բանաստեղծ, որ յինեւտասներորդ դարուն՝ վեմադոյն լեզուաւ թարգմանեցիր ներբէն Յայնէրն հոգւոյն. որ նոր իմաստասիրութիւնն ամփոփեցիր, տիեզերական դիտակցութիւնն արտայայտեցիր ներքին, ամենախորին այն ձայնարկութեանց մէջ. «Օ՛ լամբար գ'ինն ինձ. ո՞ մոր մը սէրն»։

Եւ արդարև, ո՞վ աւելի կարող է, ո՞վ աւելի կոչուած է դատարակել մարդն, քաղաքակրթել մարդկութիւնն քան այն էակն ում տրուած է զայն ամենէն աւելի սիրելու գերագոյն կարողութիւնն։ — Ցեսած է՞ք մայր մը մատաղատի մանուկ մը գրկին վրայ. տեսած է՞ք մայրն, այր սիրոն անսահման սիրով, այր հոգին անճառ զմայլումով, այր աչկունքն լիակատար երջանկութեան արտասուքով լցուած, մայրն որ համբուրդ կը շարժի, որ համբուրագ կը բարբառի, որ համակնարկ յերկիր կամ յերկին կը նայի բընազդմամբ՝ ընդ իր մանկան. լուսապայծառ գիշեր մը տեսած է՞ք՝ կ'ըսեմ՝ մայրիկն երկնապէշ ընդ մանկան, որ կը հարցնէ, աչքով ու ձեռքով ու բերանով կը հարցնէ մօրն թէ ի՞նչ է, թէ ուստի՞ կուգայ և ո՞ւր կ'երթայ, թէ ի՞նչ կ'անուանի, ո՞ւմ կը նայի, ո՞ւմ կը ժպտի այն իրն կամ այն էակն որ ծաղկահաս մօրն ա՛նքան կը նմանի, որ չունի ձայն, չունի իրան, այլ որ աչկունք ու շրթունք ունի, որ միմիայն դէմք է, որ միմիայն լոյս է, միմիայն քաղցրութիւն ու միմիայն լռութիւն է։ Ա՜հ, մայրն որ աւելի լոյս ունի քան զլուսին, մայրն որ շրջագիտէ աւելի գիրք թարթատած է, մայրն որ հովահարէ աւելի գրիչ շարժած է, մայրն որ սրահէն աւելի բնութեան ծոցոյն մէջ տարած է, ի՞նչ պատասխաններ չունի տալու մանկան որ տրամադիր է հանապազ հարցնել, որ ընդունակ է հանապազ ուսանել. ուսեալ մայրն որ մանաւանդ ուսած է դատարակել որ ուսած է փափկագոյն ու բարձրագոյն արուեստն մանկավարժութեան, ինչ՞ը կարող չէ լուսատենչ մանկան ուսուցանել. աստիճանաւ տակաւ առ տակաւ, լուսնին վրայ ու համայն լուսագնդոց վրայ, լուսոյ ու ջերմութեան վրայ, երկնային ու երկրային մարմնոց վրայ, բնական ու բարոյական երևութից վրայ, մանրադիտական ու անսահման աշխարհաց վրայ, ներքին ու արտաքին աշխարհին վրայ։ Ո՞չ ապաքէն ի շնորհս մայրական դատարակութեան երկոտասնամեայ մանուկն աւելի բան պիտի գիտնար ու աւելի հաստատապէս պիտի գիտնար քան մեք չը գիտէինք գուցէ յաւարտ մեր վարժարանական ընթացից, յարժամ պեխաւոր պատանիներ էինք։ — Ու տեսա՞ծ էք մանուկ մը որ տկարագոյն մանկան մը վրայ ձեռք կը համբառնայ. դաստիարակեալ մայրն որ ներկայ է, տեսա՞ծ էք ի՞նչ կ'ընէ. հանդարտութեամբ որդւոյն կը մօտենայ, փափկութեամբ կը բռնէ սպառնալից թաթը, ու վեհութեամբ զայն տկարագոյն մանկան, կրտսերագոյն եղբօր աչքոյն մէջ կը դնէ կը զետեղէ։ Ցիսուս իր խաչին վրայ ու Գամկ Տէմուէլն իր կախաղանին վրայ կը ցնծան ի տես այն աստուածային տեսարանին, ի տես արգասաւորման իրենց ազնիւ արիւնին։ — Ու տեսա՞ծ էք մանուկ մ'որ կը զբօսնու տանջելով անմեղ ու անպաշտպան արարած մը. դաստիարակեալ մայրն որ զայս կը տեսնէ, հանդիպա՞ծ էք ի՞նչ կ'ընէ. քաղցրութեամբ որդեկին կը մօտենայ, փափկութեամբ նորա թաթիկէն կը կորզէ անասնիկն, կը գգուէ ըզսա ակներև գորովանօք, ու կը փայփայէ ըզդա անզուսպ խանդաղատանօք. Պիւթագորաս, այր մինչև անասնոց վրայ կը տարածուէր անսահման գթասիրութիւնն, Պիւթագորաս կը հրճուի տեսնելով թէ կրոտանոցանիք որք այրեցին իր մարմնին, անկարող եղած են ջնջել իր անմահ վարդապետութիւնն որ կ'ապրի յաւէտ ու յար կարգասաւորի, ու հանուր կը ծաւալի։ — Թէ լերան մը գլուխ՝ երեկոյին՝ երբ երկիր ու երկին կը նուաղին, տեսա՞ծ էք մայրն ու մանուկն՝ որք ո՛չ ի մուտս խոնարհող արեգական ի դէտ կան, այլ կը մնան անձկաւ այն արևուն որ սիտի ծագի, Հայոց արևուն որ միւսանգամ—ու յաւիտեան այս անգամ—Արևելից մէջ պիտի սփռէ փայլ ու կենդանութիւն. տեսա՞ծ էք մայրն ու որդեակն, որք արտասուաթոր այլ յուսաչող աչօք կը սուզին Արևելից մառախլապատ հորիզոնին մէջ. մայրն որ նիզդեհութեան մէջ ծնած է զաւակըն՝ այդ մատաղ էակին ի՞նչ կը խօսի. հայրենասէր մայրն ի՞նչ կըսէ նմա՝ մատնանիշ ընելով Ասիական սարերն։ Ո՜հ, պէտք էր կին ըլլալ. պէտք էր, ո՞ Մեզպուրեան սանուհի, ձեր նորընտիր ու գերընտիր խնամակալուհեաց սեռն ու սիրտն ու հանճարն ուներալ, պէտք էր Մարիամ Պիլլորեան, պէտք էր Զապել Խանճեան ըլլալ՝ կարենալ յայտնելու համար ինչ որ Հայկազն մայրն՝ որ հայրենեաց կը նուիրէ իր զաւակն՝ նմա կը խօսի առ հայրենիս իր նուիրական պարտուց վրայ, Հայութեան անցելոյն, Հայութեան ներկային, Հայութեան ապագային վրայ։ Հէ՛գ մայր, վե՜հ Հայուհի, հրավառ քու խօսքերդ առ այդ նորաթիթի հոգին՝ երանութեանց օր մը գուցէ աղիտաբեր ըլլան գուցէ լաւ օր մը որդեակդ որ դաստիարակեաց կամ սառնամանեաց վրայ տարածուած՝ քեզ հեկեկանօք կը ձայնէ Պէշիկթաշլեանի պատանւոյն նման.

Դու ո՞վ խնդրես, մայր իմ անոյշ,
Եկ, մի, դողար, մտեցիր հոս.
Անլաց աչօք դիտէ զօրդիդ,
Այլ բաւ է, Տիրուհիք և Տէրք։
Մնայք բարեաւ, ո՜ քաղցր սանուհիք,
ո՜ խանդավառ պատանուհիք, ըզձեզ երբեք չը պիտի մոռնամ. ո՜ դուք, որք պիտի մեծանաք տարիքով այլ մանաւանդ արժանիքով. որք պիտի մեծանաք զգացմամբ ու իմացականութեամբ. որք պիտի մեծանաք հայրենասիրութեամբ. ո՜ դուք յորս անհունբերկրութեամբ կ'ողողուն եմ ազգային վերածնութեան առաքելուհիներն ի մօտաւոր ապագայի. մեծայո՛յս սանուհիք, պիտի յիշեմ ըզ ձեզ հանապազօր— յաւիտեան։ Իսկ դուք, արդե՞օք պիտի մոռնաք այն հալածական այլ անասան երիտասարդն, որ ի հանդիսս՝ իբր յետին ներկայիչ Հայ մամլոյն՝ պարտ համարեց ձայն բարձրացնել ու պանծացնել հաստատութիւնս՝ աղջկանց կրթութեան, ապագայ մարց դաստիարակութեան նը-ւիրեալ։ Ո՛չ, զիս չէք կրնար մոռանալ դուք. զի ես գոլ՝ գոլ՝ մ'եմ, որ չը ջրնիմ Հայութեան մէջ, աստ յուզելով, անդ հրահրելով, համայնութիւնք ու հանապազ լոյս սփռելով ու խաւարքն հալածելով։ Ի՞նչ անուամբ ալ կոչուիմ, իմ բուն անունս է Յառաջադիմութիւն, ահա այս պատճառաւ կ'ըսեմ, երբ ես մեկնիմ, երբ ես անցնիմ իսկ, ձեր մտաց ու սրտից մէջ անանց պիտի մնամ, ո՜ Մեզպուրեան սանուհիք, ո՜ Հայք և Հայուհիք։

Անհնար է որ զիս մոռնաք. այլ արդար է որ ամենէն աւելի յիշէք, ամենէն աւելի պաշտէք — զո՞վ։ Աւա՜ղ, ոչ ևս է նա... Դեռ երեկ նա կենդանի էր, և ի մեզ կը շրջէր. դեռ երեկ ըզ մեզ, ըզ ձեզ, ու համայն երիտասարդութիւնն ու համայն Հայութիւնն կը կենդանացնէր... Մինչ՞ء սակայն ըզ մեզ ամեն օր չ'ողեւորէր, ու զմայլմամբ չը՞ համակեր, որ հայրենասիրութեամբ չը՞ վառեր իր անմահ երգն, զոր կը մրմնջէ յաւիտեան՝ հողմն որ Հայաստանէն կուգայ և հողմն որ կ'երթայ ի մեր Հայաստան. «Ո՞վ մեծասքանչ դու լեզու։» Արդարև մեծասքա՜նչ այն լեզուն՝ որ արշաւանց դէմ ու տարագրութեանց մէջ պահպանեց Հայ ազգութիւնն։ Արդարև մեծասքա՜նչ քու լեզուդ, ո՜ բանաստեղծ, ո՜ դաստիարակ, ո՜ գիտուն, ո՜ իմաստուն, ո՜ ՀԱԳ, այր մահն կ'ողբայ դեռ ու յաւէտ պիտ'ողբայ համայն Հայութիւնն։

Հէգ հարազատն, անդ կեցած է վշտաբեկ ու վաստակաբեկ։ Այլ իր տարապայման վշտաց ամոքում կը բերէ քրիստոնէական կրօնն, և իր տաժանելի վաստակոց թեթևացում՝ իր լուսասփիւռ հաստատութեան զարգացումն, այց յօժարափոյթ կը նպաստեն այսօր երկու վեհապանծ Հայուհիք, որք Հայութեան յիսուն տարոյ յառաջադիմութիւն ընել տուին, երկուքն ի միասին կէս դարու կեանք չունենալով տակաւին։ Հէգ եղբայր. այլ երանելի Հայ. երանելի, պանծալի, պաշտելի՜ Մկրտիչ Մեզպէրեան, որ ամբողջ սերունդ մը բարոյապէս մկրտած է. որ բարոյապէս մկրտիչն ու փրկիչն եղած է պատուական՝ անզուգական իր հարազատին. բազմերախտ Մկրտիչ Մեզպուրեան որ ըզ ձեզ ալ, ո՜ գեղայոյս պատանուհիք, ու մանաւանդ ըզ ձեզ կը մկրտէ բարոյապէս, կը փրկէ մտաւորապէս, ցանկալով ու հաւատալով համայնից հետ՝ ձեօք դաստիարակել նոր սերունդն ու պատրաստել նոր Հայութիւնն։

Ե. ՏԷՄԻՐՃԻՊԱՇԵԱՆ

ՄԷՔԵԱԹԻՊ

ԵՕԶՂԱՏ

Խուսուսի օլարադ չէհրը մէգքիւրտէն յուլիս 21 թարիխէյէ պարզրմրդ մէքթուպ տը.

• • • Միւէլլիֆ Էֆէնտի,

Թարիգը մէտէնիյէթտէ պատիի իֆթիխար ատտ օլունան պիրճիւմլէ մէվատտ՝ ումմուն մէմլուն-ուէթ վէ մահզուզիյէթինի ճէլպ իտէճէկի ճիհէթլէ, դարիուն քիրամէնզրզրն էնչարը միւթալաասը-նա թագտիմ իլէմէք իւզրէ, ճիւմլէնին մէսէրրէթինի մուճիպ օլաճագ խուսուսաթը չամիլ վարագբարէի աճիզանէմի կազէթտի միւթէպէրինիզին պիր քէօչէսինէ տերճինէ հիմմէթ պուլուրմանըզ թէմէննի օլունուր։

Միլէթիմիզին մանէն վէ մատաէթէն հէր թէգատտիւմլէ ումուրը միլլիյէտիզին միհվէրը ինթիզամտա ճէրէեան իթմէսինէ մէտարը ադիմ պուլունակէէն Յահմանադրութիւնը՝ էսասէն մէգզբի իճրաեա վաղ իթմէք իւզրէ Բարձրաշնորհ Սրբազան Պատրիարք Հայր հազրէթլէրինին հիմմէթ ու վէսաթէթը ալիյէէրի սայէէրինտէ էլան չէհրիմիզտէ պուլունան Դեր. Ղեւոնդ Սրբազան Արքեպիսկոպոս հազրէթլէրինին թէչրիֆլէրի հէնկամընտա, իճրա օլունան մուամէլաթը իլթիֆաթքեարանէէին թէֆէրրուաթը կազէթտի միւթէպէրինիզին 1158 նիւմէրօլու նիւսխէսինտէ մանզուրըմըզ օլուպ, մումիլէյհ Արքեպիսկոպոս հազրէթլէրինին ֆըգրաթը աթիյէտէ հագդամթէն տիրայէթքեար վէ եվսաֆը միւսթահսէնէ իլէ միւթթասրֆ պիր զաթ օլաուղու ումմուվէն միւշաֆէտէ օլունմուշ տը։ Շէօյլէ քի եվվել պէ էվվել միլլէթիմիզ էֆրատը արասընտա հիւքմ իտէն նիֆագ ու շիդադը ֆէթտանէթ վէ լիւեագաթը միւսլիւմէսի միւգթեզասընճա սուհուլէթլէ տէֆ ուրէֆ իտիպ, ճիւմլէնին իտարապ ու պէրպատընը միւսթէվլիպ օլան պուղղ ու ատտալէթ էֆքեարընը մուհապպէթ վէ ասայիշէ թահվիլ իթտիքատէն մատտա, պիլախէրէ թագրիպէն շէհրիմիզտէ 200 խանէ պուլունան Ռում միլլէթի միւթէպէրանը վէ պիլճիւմլէ էֆրատը յէա միլլէթիմիզ միյանէսինտէ ճարի օլան միւնասէպաթը տօսթանէլի գաթ էնտէր գաթ թէզէիտ վէ թագվիյէ իյլէմիշ տիր։ Պու տէտիկիմիզէ պիր տէլիլը գավի օլմագ իչիւն շուրասընը պէէանէթ միւսարատթ իտէրիմ քի, չէհրը հալին 19ընա միւսատքի օլան վարդավառ տաղաւարընտա իճրա օլունան քիլիսէ զիյնէթինտէ մուամիլէյհ Դեր. Ղեւոնդ Սրբազան ռուէսսա վէ միւթէհայիզանը միլլէթին տավէթը մախսուսսի իւզրէ, վերբարերում իճրաթըյլա թագտիս իյլէտիկի գուտտասը չէրիֆտէ, մահզա զինէթի մէգքիւրէյի թալթիֆ ու թէքբիմ իյլէմէք իչիւն քէնտի խօճալարը յա պէրապէր ելպիսէի բուհանիեէլերինի լապես օլուպ հազըր պուլունան Ռում չօճուգլարընտան պիրի՝ Ռում լիսանը յա վէ միւթէսսիր պիր ավազէ եէմմը մէգքիւրէ ատտ էէտի գրաաթ իյլէտի։ Մուախէրէն պիայնի էլպիսէի բուհանիյէ իւէ «էլ» իւզրինտէ հազըր պուլունան ֆագիլէթլու թէոդորոս էֆէնտի Աւետարան վէ Հաւատամք գրաաթ պուլուրտը։ Տօղրուսու զիյնէթը մէգքիւրէտէ չպուլունան արմանիք թէրենիւմի վէ խուսուսիյէ էրմէնի վէ Ռում չօճուգլարընին նաղմաթը միւխթէլիֆէի բէսէնտիսէլերի ճիւմլէյէ պիր լեթաֆէթը սահիհէ պախլ իտուպ, գըլուպը ամմէլի միւթէսսիր իյլէմիշտիր։ Հէյէ Պատարագիչ Դեր. Ղեւոնդ Սրբազանն պիհագդը թահսին ու սիթայիշէ չայէսթէ օլան վէ միւէսսիր սուրէթտէ իյրատ պուեուրմուշ օլուղու վազ՝ միլլը միւխթէլիֆէտէն պուլունան իքի պինտէն միւթէճավուզ խընճախընճ հուզղարը բուհէն վէ դալպէն միւթէչէքքիւր վէ միւթէսէլի գըլմըշ տը։

Մուամիլէյհ Դեր. Ղեւոնդ Արքեպիսկոպոս հազրէթլէրի զիբրի սէպգաթ իտէն վազընտա մուհապպէթին վէ մէտէնիյէթին իլգաթաթը ճիհէթընը կիւզէլճէ իլզահ վէ իրաէ իտէրէք, բատիշահը թէպաաբէրվէր՝ վէ Շէհինշահը ատալէթքիւսթէր պիմինէթիմիզ էֆէնտիմիզ Սուլթան Համիտ խան հազրէթլէրինին վիճուտը մէալինիւմուր Միւլիքեանէլերինի էնվար ալամ վէ քէտուրթտէն մասուն վէ թախթը ալիպախթը Օսմանիտ էպէտմագրուն պույուրմալարընը ճէնապը վաճիպ էլվիճուտ Հագդ թէալա հազրէթլէրինտէն թէմէննի վէ նիհեազ իթմէսինիլէ պէրապէր, Ռումվէ Էրմէնի բաթրիգլէրի հազարաթընին էնքարիկէրլերինէ օլան մուհապպէթ վէ իլթիֆաթլարընը թէֆհիմ վէ թէպլիղ իյլէեերէք, մէշաղիլը միւշքիլէլերինի ասան վէ էօմրու ուֆիյէթլերինի ֆիրավան պուեուրմալարընը խասսէթէն ճէնապը Հագտան պիլ իսթիտա, հուղզարա տուվա վէ սէնալէր իլէ նուիթզրնա խիթմվէրմիշտիր։

Մուամիլէյհ Սրբազան Հայր հազրէթլէրի մէմուրիյէթլերինէ թէշէպպիս իտիւպ, Երեսփոխան մէճլիսինին ինթիխապաթընա մուպաշէրէթ իթմիշ օլտուղունտան, հէման պիր իբի կիւնէթէք մէճլիսի մէզքիւրընը ինթիխապը դաղիյէսի խիթտա բէսիտէ պուլուճաղը մուհագդադ տը։ Մուամիլէյհին մուտադրգդանէ հարէքեաթը սաեէսինտէ հէման ազ կիւնտէն Յահմանադրութիւն նիզամաթը ահքամընճա մէճլիսի միւգթազիեէնին թէչքիրլաթընը կէօրէճէիմիզէ ասլա չիւպհէմիզ օլմայըպ, իլէրուտէ օլ պապտէ տասի դարիուն քիրամընըզա մալիմաթ վէրմէյի վատ իտէրէք գալըրըմ։

Ցոլոբ Ա. Մէլքանեան

ԳԸԹԼԸԳ

ԻԱՆԷ

Հանգանակութիւն նուիրատուներից ի Սիլիսորէ

Մեծ. Տէրտ	Արժ. դրամ
Հաճի Համբարձումեան Եղբարք	100
Աբրահամ Յակովբեան	100
Հաճի Աստուած Համբարձումեան	60
Խնդիր փափազեան	60
Զաքար Հաճի Մարտիրոսեան	60
Կարապետ Պապիկեան	40
Ստեփան Եաղճեան	40
Սարգիս Քիւրտեան	60
Ատա Գիւղի Մաքսաւոր	40
Օհաննէս փափազեան	20
Համբարձում Պալեան	20
Քիր Տանիլ Վասիլոֆ	20
Լէֆթէրաբի Բատօվիչ	20
Հաճի Սարգիս Հաճի Գէորգեան	20
Ճանիկ Շիրվանեան	20
Սարգիս Գասապեան	20
Յակոբ Կարապետեան	20
Գրիգոր Տէօվլէթեան	20
Իշմիշ Սաաթճը	20
Քէօսթէնճէլի Սաաթճը	20
Գրիգոր Մուրատեան	20
Նիկողայոս Թադէոսեան	20
Մկրտիչ Պետրոսեան	20
Սարրաֆ Տավիտ Սիմոն	20
Քըրաթէլի Գավրիլ	20
Հաճի Աւետիս Մարտիրոսեան	20
Գաբրիէլ Պէզաճեան	20
Յակոբ Կարապետեան	20
Օհաննէս Յակոբեան	20
Կարապետ Միլճեան	20
Հաճի Պողոս Օհաննէսեան	20
	1000

Վերոգրեալ հազար (1000) արծաթ դահեկանն կեդրոնական ցանձնաժողովս ամբողջապէս գանձած է։

Համարակալ Գանձապետ
Գ. Ց. Ցովսէփեան Ա. Կեալշէկեան

2 փետր. 1881
Գատը—Քէօյ

ՄԻԻԹԻՖԷՐՐԻԳԱ

Բուսիանքն զարպ վէ ճէնուպ ճիհէթլերինտէ Եահուտիլէր ալէյհինտէ իճրա օլունան հարէքեաթ տէհշէթլի սուրէթտէ արթմագտա օլուպ, էլան բէք չօղ Եահուտիլէր գաթլ օլունմագտա վէ խանէլէրի տախի աթէշէ վերիլմէքտէ իմիշ։ Սէնէի հազրէ յունիս այընն նիհայէթինէ գատար Եահուտիլէրտէն մէսքիւն օլան 16 շէհիր եա քիւլլէն վէ եախատ գրամէն աթէշէ վերիլիպ խարապ օլմուշ տը։ Մէզքիւր շէհիրլերին տէօրտիւեանի վիթէպսը։ Պոպրիւիզ, Սլօնիմ վէ Մօհիլէֆ շէհրլերի բէք մէշհուր մէվգիլէր օլուպ, հէր պիրինին տէ 20,000ի միւթէճավուզ էհալիսի պուլունմագտա իմիշ։ Պագը գալան 12 շէհրլեր Եանի Վոլդվիզ, Նովգորիւտէք, Լիւբց, Սէթէլ, Կարատիշ, Նէօշթատ-Շերվինթ, Օկիսթօվօ, Բօնիվիս, Գըրագանօվօ, Գվոտսմ, Բատսէվի վէ Բաձաք շէհրլերինին հէր պիրինտէ 4 պինտէն 18 պինէ գատար էհալի վար իսի։ Կէչէն այտան պէրու զարազտան տօլայը պիր չօգ հարիգլէր զուհուրա կէլմիշ տիր, վէ պաչլըճա քօրէգ վէ Մինոգ նամ շէհրլերի եանմըշ քիւլ օլմուշլար տը։ Քօրէգտէ վուգու պուլան պէօյիւք հարիգտէ 1020 խանէ վէ տիւքքեան եանմըշ վէ պունլար միյանընտա Եահուտիլէրին պէօյիւք սինակօկասը իլէ 11տէ քիւչիւք իպատէթկեահլարը միւթէրէգ օլմուշ տը։ 39 քիչի եանմըշլար, 5,000 քիչի մէսքէնսիզ գալըպ բէք ֆագը հալտէ իմիշլեր։ Վէ թէքմիլ էհալինին օնտա տօգուզունը հիչ պիր էշեասը պիլէ գալմամըշ տը։ Մինոգ շէհրինին աթէշէ վերիլմէսինտէն տէ էհալինին տիւշար օլտուղու զարար ու զիյան լագագլ քօրէգ շէհրինինքինին իւչ դաթը իմիշ։ Պու պիչարէլերէ մուավէնէթ իթմէք իւզրէ Պերլինտէ, Գէօլնիատա վէ Աէմանիանքն պաչլըճա էյալէթ շէհրլերինտէ իանէ գօմիթէլերի թէչքիլ վէ թէէսիս օլունմուշ տը։

—

Կիրիատէ Գօսթանթինօ Արթօս նամընտա բէք իսթիյար պիր Ռում պունտան իւչ հաֆթա մուգատտէմ 118 եաշընտա օլտուղու հալտէ վէֆաթ իթմիշ տիր։ Պու ատէմ՝ կէնճ չաղընտա զէնկին պիր տէյիրմէնճինին սաքանընը գօյմագտա վէ եումուրթալարընը մուհաֆաղա իթմէքտէ իսի։ Մէրգում տէյիրմէնճինին պիր թանէճիք գըզը՝ օ զէման պունա թէաչչուդ իտէրէք, մէրգում՝ Գօնսթանթինօս հէնուզ 19 եաշընտա էօգ իքէն, անընլա թէզէվվիւճ իթմիշ վէ պիր խայլի թօրբագ վէ սըզըր թրախօմա կէթիրմիշ տիր։ Պու սայէտէ Գօնսթանթինօս պունտան 100 սէնէ գատար էվվել քէնտի հիսապընա չիֆթէճիլիք իթմէէ պաչլամըշ տը։ 1781 սէնէսինտէն պէրու քէնտի չիֆթիլիյինտէն կէչինիպ, անճագ հիքիմէթին եէտը հիտտէթ ու զաղպընտան ֆիրար իթտիկի վագըթլար պու թաայեիւշտէն մահրում գալմըշ տը։ Պու ատէմ օն բատիշահ կէօրմիւշ օլուպ, պունլարըն ալթըսը ալէյհինտէ մէմէքէթինին իսթիգլալը իչիւն մուհարէպէ իթմիշ վէ 4 տէֆա նէֆի իտիլիպ աֆվ օլունմուշ տը։ Մէրգում Գօնսթանթինօս Ե գարը կէօմիւշ օլտուղու կիպի, պիճիւմէ գարտաշ վէ գըզգարտաշ վէ գըզ վէ էրքէք եէկէնլերի վէ էվլատլարընն 11 նէֆէրի քէնտիսինտէն էվվել վէֆաթ իթմիշլեր տիր։ Վէֆաթը կիւնիւնէ գատար մէրգումըն ագը պաչընտա օլուպ, հաթթա կէչէն սէնէ քէօյիւն մըխթարըզընա ինթիխապ օլունտըգտա, պու մէմուրիյէթինի քէմալը տիրայէթ վէ ֆէթանէթլէ խֆա իթմիշ տիր։

—

Պուքրէշէն Թէյբուլ կազէթասը՝ Եաշ շէհրինտէ նէչը օլուշան Բումանիա Ժուռնալ նամ կազէթասան նագուլէն աթիտէքի վէվէլէլի հալատսի վէրմէքտէ տիր։

«Պէսարապիանէն 1878 սէնէսինտէ թէրք օլունան գըսմընտա 10,000 Ռուս ասքէրի պուլունուպ էվվէլտէն տէ աթիդ Պէսարապիատա ասքէրը մէրգումէտէն 20,000 նէֆէր պուլունմագտա իտի։ Ռումանիանէն նազարը տիգգաթընը ճէպ իթմէտէք վէ թարլարտա իշլէմէք իչիւն ատամ պուլունմատըղընը պէհանէ իթմէք իւզրէ Ռուսիա հիւքիւմէթի մէզքիւր 30,000 նէֆէրի զաթէն Պէսարապիատա պուլունան օրտույա պիրլէշտիրմէկէ էմր վէրմիշ տիր։ Զիթթիք սահիպլէրի թարլարտա իշլէթմէք իչիւն նէֆէրլաթը մէրգումէյի իւճրէթլէ թուլմայա մէճպուր օլտուգլարը կիպի, զաղրթանը տա նէֆէրաթը մէրգումէյի թավսիյէ իթմէքտէ տիրլէր։

«Մէզքիւր 30,000 ասքէրին էրքեանը միւքեմմէլ օլուպ, Ռուս օրտուսընըն տիկէր պաղը գօլարը տախի Ամսթրիա հուտուտը պօեունտա եայլըմըշ օլտուգլարընտան, օլ ճիվար ասհապը չիֆֆիլիքեաթը տախի թարլարտա իշլէթմէք իչիւն նէֆէրաթը մէրգումէյի իւճրէթլէ թուլմաղա մէճպուր օլմուշլար տըր։»

—

Ռուսիա Զարընըն Մօսգուայա վուգու պուլան սէյահաթը՝ Վիէննատա օլտուղու կիպի, Պէրլինտէ տախի զիհնլէրի իշղալ իթմէքտէ տիր։ Իւչիւնճիւ Ալէքսանդր ըֆֆագաթընտա չէտիտ բանսլավիզմ թարաֆտարը պուլունան ժէնէրալ Ինեաթիէֆ իլէ գօնթ Վօրոնձօվ Տաշգէնտը պուլունտուղունա պիլխասսա տիգգաթ օլտունմագտա օլտուղունտան, սէյահաթը մէգքիւրէյէ Պէրլինտէ կասթէյն միւլագաթընտա մուգապիլ պիր նիւմայիշ նազարըյլա պագըլմագտատը։

—

Ասիատա զուհուրա կէլէն վուգուաթը ախիրէ իւզէրինէ Ռուսիա վէ Իրան արասընտա էլան ճէրեյան իտէն միւքեալէմաթտան տօլայը Լօնտրա իլէ Բէթրսպուրկ գապինէթօլարը միյանընտա թասթիի էֆքիար իճրա օլունմուշ տըր։

—

Ինկիլթէրրա վէլիի ահտը բըրէնս տա կալըն՝ հէր եազըն Օշպօրնտա քէնտի վարօրընտա պիր չօգ զիյաֆէթլէր վէրմէք ատէթի իքէն, սուի գաստ գօրգուսունտան նայի պու սէնէ ատէթը մէզքիրէտէն սարֆընազար իթմէսինի հիւքիւմէթը մահալլիյէ միւշրէլէյհ բրէնսե թավսիյէ իթմիշ տիր։

—

Մօսգուատա Զար ալէյհինտէ պիր ճէմիյէթը ֆէսատիյէ քէշֆ օլունտուղունա տաիր վիէննա վէ Լօնտրա կազէթալարընընտան վէրտիքլէրի պիր հավատիսի բէթէրսպուրկտան չէքիլէն պիր թէլէկրաֆ թէգզիպ իտիյօր։ Իմբէրաթօր խանէտանը Մօսգուատան էօյլէ աբալ թաբալ հարեքէթ իթմիշ օլմալը, բրօկրամտա նէ գատար միւատէթ մուհարբէր իտի իսէ օգատար միւատէթ չէհրը մէզքիւրտէ գալմըշ իմիշ։

—

Օֆիատան խապէր վէրիլտիկինէ կէօրէ, թէշքիլ օլունաճագ եէնի շուրան միւքէ Մ. Տրինօֆը թահթը բոյասէթինտէ պուլունաճաղը կիպի, էմարէթին պիլճիմէն սերբիսգօպոսլարը վէ իքի ֆըրգանընն պաշլըճա բէիսլէրի մէճլիսը մեզքիւրէ տախիլ պուլունաճագլար տըր։

—

Մէքթէպը Թըպպիյէյէ թալէպէ գապուլ զէմանը հուլուլ իյլէտիրինտէն, մէքթէպը մեզպուրէ գայա օլունմագ իսթէյէնլէրին հեր բազար իրթէսի վէ բէնչէնպհկ կիւնլէրի մէքթէպը մեզքիւրէ միւրաճաաթ իթմէլէրի իլան օլունմուշ տըր։

—

Գարիպէն կիրիատ վէֆատ նամընտա պիր կազէթա նէչը օլունաճագ իմիշ։

ԻԼԱՆԱԹԸ ՄԻԼԻԷ

ԱԶԳ

Գիւղիս Պէզճեան Երկսեռ վարժարանի տարեկան հարցաքննութիւնը հանդերձեալ եմք կատարել յառաջիկայ շաբաթ (1 օգոստ.) օրէ սկսեալ հետեւեալ կարգաւ։

Շաբաթ (1 օգոստ.) Նախնական դասեր և գրավարժ. նոցա։

Կիւրակէ Հայկաբանութիւն Ա. Բ. և Գ. կարգաց։

Երկուշ. Գաղղիերէն Ա. Բ. և Գ. կարգաց։

Երեքշ. Տաճկ. Ա. և Բ. կարգաց և Գեղագ. Եւրոպակ. և Տաճկակ.

Չորեքշ. Թուաբանութիւն ընդհանուր։

Հինգշ. Աշխարհագրութիւն Ա. Բ. և Գ. կարգաց։

Ուրբաթ Մտամարզութիւն Բ. և Գ. կարգաց։

Օրուան քննութիւնը ժամը 4ին պիտի սկսի և 7ին վերջանայ։

Կը հրաւիրեմք Դասատուս և Ուսումնասէր ազգայինս ներկայ գրանուիլ սոյն քննութեան ի քաջալերութիւն մանկանց։

Առաջին դասատու
Երոսանդ Թիմոթէան

28 Յուլիս 1881
Գարթալ

ԻԼԱՆԱԹ

ՊՈՒ ՄԷՄԼԷՔԷԹՏԷ ԱՃԱՑԻՊ
ՎԷ
ՈՒՄՈՒՄԻ ԽԱՍԹԱԼԸԳ

Նասըլ քի պիր խըրսըզ պիղիկէճ սոյար, էօյլէ տէ պու խասթալըգ կիւլի սուրէթտէ իւսթիւմիզէ հիւճիւմ իտէր։ Պու խասթալըգա միւպթէլա օլանլար՝ կէօյիւտէ վէ գապուրկալարտա վէ պաղէն սըրթտա պիլէ ադրը տուեարլար։ Իւսթլէրինէ օսանճ կէլէր վէ ույումագ խըթէրլէ.աղըզ՝ խուսուսի իլէ սապահլարը ֆէնա տըր։

Տիլլէր եարբչկան պիր մատտէ իլէ քիրլէնիր։ Իրթահ գարանըր։ Խասթա՝ միյտէսինտէ պէյիւգ պիր աղըրլըգ վէ պաղէն պիր գաքա վէ տոյմագ պիր ատնլըգ տույար։ Կօղլէր սօլար, բարմագլարընն ուռկարը սօուր վէ նէմլէնիր։ Պիր ազ վագթ սօնրա պիր էօքսիւրիւք պաշլար։ պու էօքսիւրիւք եվվէլա գուրու օլուր, վէ պիր գաշ այ սօնրա եէշիլէճ պիր պալկամլա կէլիր։ Խասթա տայմա պիր եօրկունղուգ տուեար, վէ պէյհուտէ ույումագ իսթէր, պու ույգու քէնտիսինէ հիշ պիր գուվվեթ վէրմիշ։ Պատէհու իւսթիւնէ պիր թիթիզլիք կէլիր վէ հէր շէյի ֆէնա կէօրիւր։ Պիրտէն պիրէ այաղա գալգտըղընտա, պաշը տէօնէր։ Ինդըպաղը օլուր. տէրիսի կեահ գուրու վէ կեահ սըճագ տըր. գանը գաթըլաշըպ ճէվլանը ազալը։ կէօզլէրինն ազը սարը պիր ըՆկ պալը, իտարը ազ տըր վէ զօր օլուր. պունտան մաստա թօրթուլու տըր։ Խասթա՝ եէտիյի եէմէյի էքսէրկա տիրը վէրմէյէ մէճպուր տըր. պու խթիֆրալարտան տօլայը աղըզտա պաղէն ահը վէ պաղէն թաթլըճա պիր տատ գալըր, վէ գուստուգտան սօնրա էքսէրիա եիւրէք չարբընթըսը կէլիր. խասթանըն կէօզլէրի զայբֆլանըր, վէ կէօզլէրինն էօնինտէ տայմա լէքէ պուլուսնուր. պէյիւք պիր եօրկունղուգ վէ զայբֆլըգ տույար։ Պիթիւն պու ալամէթէր սըրա իլէ մէյտանա չըգարտէրլէր քի, եհալինին իւշ բայրն պիր բայը չու եա պու թարզլա մէզքիւր խասթալըգա միւպթէլա տըր։ Պազը հէքիմլէր պու խասթալըգըն թապիաթը իւզէրինէ էքսէրիա եանըլմըշլար տըր։ Պազըլարը պիր հիեէր խասթալըգ, պազըլարը հազմսըզլըգ, վէ նիհայէթ քիմի տալագ խասթալըգը մագամընտա թէտավի իթմիշլէր տիր, լաքին պունլարըն միւխթէլիֆ թէտավիլէրինտէն հիշ պիրի միւվաֆֆագիյէթ նայիլ օլմամըշ տըր։ Մամաֆիհի «Մատատ Սէյկէլին չիֆֆաքեար Շուրուպը» հէր խուսուստա թէմամըյլա խասթալըգը էյի իտէր։

Հազմսըզլըգ բէք վախիմ պիր խասթալըգ օլուպ, բէք չօգ ինսանլարտա վար տըր, վէ էկէր սէրիան պագըլըպ թէտավի օլունմագ իսէ, նէթիճէսի չօգ ֆէնա օլուր։ Սէյկէլին շուրուպը էն միւշքիլ ահվալտէ մուէսսիր պիր մուալիճէ տիր։

Սահիպի Ա. Ճ. ՈՒԻԹ
2 Ֆարթինկթըն Բօտ Լօնտրա Է. Գ.

Սթամպօլտա Եէնի Ճամի սօգաղընտա Մ. Տէլլա Սուտանըն էֆզախանէսինտէ վէ Պէյօղլուսնուն Տօղրու եօլունտա Մ. Գանցիւք պիրատէրլէրինին Ինկիլիզ էֆզախանէսինտէ վէ Գալաթատա եիւքսէք գալտըրընտա Մ. Վէլիցիէֆզախանէսինտէ վէ պիճիմէ սպէշար տիւքքեանվարընտա պուլունուր։

Թոքատա վէ բէրաքէտէ միւպայէաթ իչիւն Գալաթատա զապրթա մէրքէզի գուրսլինտէ Եիւքսէք—Գալտըրընտա Ն. 95/7 տէ Ումումի Ինկիլիզ մաղազասընտա մէմուրը մախսուսը էամօնտ Գարուանայա միւրաճաաթ իթմէլի տիր։

ԻԼԱՆԸ ՄՈՒՀԻՄՄ

Պաղէշ-Գարուսունտա ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ նամ 8 նիւմէրօլու էֆզախանէի ահիզանէմտէ Մէքթէպը Թըպպիյէի Շահանէ հէվաճէլէրինտէն պօղազ, պուրուն վէ գուլագ հասթալըգլարընտա խուսուսի սուրէթտէ քէսպը հէզազաթ իթմիշ օլան Տօղթէօր Անանեան էֆֆէնտի, վէ գլինիք իլմի էմրա-զընտա քէսպը իշթիհար իթմիշ օլան Տօղթէօր Վէնեցիանօրուլօ, վէ Մէքթէպը Թըպպիյէի Շահանէ մուալիմէրինտէն Քէհյալ (կէօզ հէքիմի) մէշհուր Տօղթէօր Իլիա Ապտինուր պէյ, վէ տիշ թապիպի Միւսիւ Գալիյարիի հէր կիւն պուլունուրլար։

Աթըպպահ մումայիյհիմտէն Տօղթէօր Անանեան էֆֆէնտի՝ հէր կիւն սաաթ Զտէն 5է վէ 8տէն 10ա գատար պուլունուր վէ հէր ճումա կիւնլէրի էօյլէնտէն սաաթ 8է գատար ֆուգարայա մէճճանէն պագար. վէ Տօղթէօր Իլիա Ապտինուր պէյ՝ սալը, բէնչէնպհկ վէ ճումա էրթէսի կիւնլէրի սաաթ 3տէն 5է գատար պուլունուպ, ճումա կիւնլէրի տախի սաաթ 7տէն 9ա գատար ֆուգարայա մէճճանէն պագար, վէ Տօղթէօր Վէնեցիանօրուլօ հէր կիւն սաաթ 3տէն 4է վէ 9տան 10ա գատար պուլունուպ, չարշէնպհկ կիւնլէրի այնի սաաթլարտա ֆուգարայա մէճճանէն պագար, վէ Միւսիւ Գալիարիի տախի հէր կիւն սաաթ 6տան 10ա գատար պուլունուպ, բէնչէնպհկ կիւնլէրի քէզա այնի սաաթլարտա ֆուգարայը մէճճանէն թէտավի իտէր։

Բէք ֆագիր օլանլարա մուալիճաթ տախի մէճճանէն վէրիլիր։ 12—3

ԷՊՆԻՑԷ ԷՇԵԱՄԸՆԱ ՏԱԻՐ
ՊԷՕՑԻՒՐ ՏԷՐՕՕՂԻՊՕ
107 ՄՕՄՀԱՆԷ ՃԱՏՏԷՍԻՆՏԷ 107

ՍՊԻՐԻՏՕՆ ԳԱԲՈՒ
ՎԷ
Ժ. ԲԷԼԹԱՆ

Շու աթիտէքի պէօյիւք ֆապրիգալարընն վէքիկի.

Ամնօ Էթիէն—Մարթէլէ Թաղլա վէ քիրէպիա վէ սագը վէ սարէ.

Լօնկ Ֆիս Էնէ—Մարթէլէ Թաղը սէրթ վէ եումուշագ.

Պէ Լիգգէ է Գօմանի—Կըզնօղլ Լըգա.Բօթլան չիմէնթօսու վէ վալէնթին.

Շարլը Սիգար—Մարթէլէ Պօրու, քինք վէ էմանի.

Պէրնար Օպէր—Մարթէլէ պասկիլ վէ սաիր թէրազիլէր։

Մէզքիւր մաղազատա կէրէք բարչա բարչա վէ կէրէք թօքատան օլմագ իւզրէ սըբարըշ գասուլ օլունմագտա տըր։

Պալատէ գիքր օլուան էշեան միթէնէվիատան պաշգա, մէզքիւր մաղազատա էպնիյէեէ տաիր էշեան սաիրէ մէսէլա Թրիէս թէաշարը, Թիալիա մէրքէրլէրի, Մալթա թաշարը, տէմիր քիրիշլէր վէ պուճլարա միւմասիլ էպնիյէյէ միթէալլիգ էշեա վէ լէվազիմաթը սաիրէ մէվճուտ օլուպ, կէրէք բարչա բարչա վէ կէրէք թօքատան էհվէն ֆիեաթլարա սաթըլմագտա տըր։

ՍՊԻՐԻՏՕՆ ԳԱԲՈՒ
ՎԷ
Ժ. ԲԷԼԹԱՆ

1881 փետր. 3

ԻԼԱՆ

Ըրկաթ բազարը իթթիսալինտէ էսիր բազարը տէրունինտէ վագը ճամիի չէրիֆ արսասընա մութասըլ 20 արշըն երեւզիւնտէ վէ 25 արշըն տէրինկիյինտէ ճէման 500 ըզրա մէգտարը պիր արսա՝ էհվէն ֆիյաթլա սաթըլմագտա օլտուղունտան, թալիպլիսի օլան ղէվ-թը Պաղչէ գաբուսունտա Շեյխ Իսլամ խանը տէպլալ մէրքէզինէ վէ եախսոտ մաթպասմըզա միւբաճաաթ իլլէմէլէրի իլան ըօլունու։

6—10

Մուհասպաթը աթիգա մուխալէֆաթ չիւպէսինտէն կէլէն իլան

Հաճճէ գատըն գուրպինտէ Հըզզը պէյ մահալլէսինտէ վէֆֆաթ իտէն պարկիր Նալճըը Հիւսէյին աղանըն միւլգա պէյթիւլ մալ իտաբէսինտէն թահրիր վէ ֆիրուխթ օլունան թէրքէսինտէն զուհուր իտէն պիր գրթա հէօճէթը չերիյէ մուճիպլինճէ, Գումա—Գաբու գուրպինտէ Մուհսինէ խաթուն նամը տիկէր իպրահիմ բաշա մահալլէսինտէ վագը պիր թարաֆտան Ֆէյզուլլահ աղա զէվճէսի խատիչէ հանըմըն միւշթերեբ մէնզիլլերի վէ թարաֆէնի քէթէպէտէն Մէհմէտ էֆֆէնտի զէվճէսի ֆաթմա հանըմ մէնզիլի վէ պաղչէսի վէ թարաֆը բապի թարիգը ամմիլէ մահտուտ պիր պապ միւհթէրեգ արսանըն նըսֆը մուտարլէյհ Հիւսէյին աղանըն վէ նըսֆը տիկէրի քէնտիսինտէն էվվէլ միւթէվֆիյէ օլան զէվճէսի էմինէ Շեբիֆէ հանըմըն միւլքը միւշթերասը օլուպ, մումիլէյհանըն զահիրտէ զէվճինտէն մատատ վարիսի օմմաղընտան, հիսսէի մէզքիւրէնին նըսֆը արսէն մումիլէյհ Հիւսէյին աղայա մուհնասբը օլտուղունտան, պու հալտէ իւշ հիսսէնին մումիլէյհին մահլուլունտէն վէ պիր հիսսէնին տախի պէյթիւլմալէ ահտ օլտուղու ճիհէթլէ, մէզպուրէ մահլիլունտէն օլարագ արսան մէզքիրէնին թեմամը պիլմիւզայէտ լիրտի Օսմանի եիւզ զրշ. հիսապը իլէ 5800 զրշ. պէտէ իլէ թալիպի իւզէրինտէ թէգարրուր իյլէտիյինտէն, պէտելը մէզպուրտէն զիյատէթ թալիպ վար իսէ, թարիխը իլանտան նիհայէթ օնպէշ կիւնէ գատար Մուհասեպաթը Աթիգա մուխալէֆաթ չիւպէսինէ միւրաճաաթ իտէրէք զամմ իյլէմէլէրի իլան օլունուր։

26 թէմմուզ 97

ԳՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ
ԱՆՕՆԻՄ ՇԻՐՔԷԹԻ

Սէրմայէ . . . . . 200,000,000 ֆրանգ.
Էտա օլունան . . . . . 50,000,000 »
Իհթիաթ սանտըղընտա մէվճուտ 80,000,000 » 29 սանթիմ

ՄԱԳԱՐԻԼԱՐԸ

ԼԻՕՆ	Ս. ԲԷԹԲԷՍՊՈՐԿ
ԲՈՐԻՍ	ՄԱՏՐԻՏ
ՄԱՐՍԻԼԻԱ	ՃԻՆԷՎՐԱ
ԼՕՆՏՐԱ	ԻՍԿԷՆՏԷՐԻԷ
ՎԻԷՆՆԱ	ՄԸՍԸՐ

Վէ սայըր պիր չօգ պէլտէլէրտէ.

ԳՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ պիլճիմէ պանգա մուամէլէլերինի տէր իւհատ իտէր։
Էհամ իւզէրինէ իդրազ իտէր. (էօտիւնճ վէրիր)։
Էհամ բէհին ալարագ հիսապը ճարի ասար։
Ֆրանսայա վէ սայըր էճնէպի մէմլէքէթլէրինէ բօլիցա քէշիտ իտէր։
Համիլինէ էտա օլունմագ իւզրէ գրէսիթօ քեաղըտլարը վէրիր։
Պօրսա իշլերի իչիւն վէրիլէն էմրլերի իճրա իտէր։
Էհամ հրֆզ իտէր։
Թէսլիմ օլունտա նագտը գապալ իտէր, վէ մուգապէլինտէ չէրայիթի մալիւմմ իլէ պօնօյար վէրիր։

Սինանպլտաֆէ մոֆէրրը (իտարէսի). — Նումէրօ 10 Մէրթէգանի սօգաղը. — Եագուպ խան Ղալաթասա։

ԻՏԱՐԷԻ ՄԱԽՍՈՒՍԷ ՎԱՔՕՐԼԱՐԸՆԸՆ

ՎԱԳԹԸ ՀԱՐԷՔԷԹԼԷՐԻ

Իլլա 1881 ճուլիսի 15ինէ ըզնկկի կնտէնտէն էրթէրէ.

ԱՏԱԼԱՐ ԹԱՐԻԳԻ
ԵԷՎՄԻՅԷ ՍԷՖԷՐԼԷՐ

Ադոսոն սոդոնկրը տեօքրէյէ

Սր.	Տէ.		
11	45	Պ. Ատատան, Հէյպ, Պուրկազ, Գնալը։	
12		Բէնտիքտէն Գարթալ, Պ. Ա. Հէյպ։ (Պէօյիւք Ատատան սաաթ 12. 15)	
2	30	Պ. Ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Գընալը։	
7	30	Բէնտիքտէն Գարթալ, Պ. Ատա Հէյպէլի, Պուրկ. Գընալը, Գաարքէօյ։ (Պէօյիւք Ատատան սաաթ 8. 15)	

Քէօքրէօդէն Ադոլը ճանէպէն

Սր.	Տէ.	
2	15	Գաարքէօյ, Գընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ատա, Գարթալ, Բէնտիք։
3	45	Գընալը, Պուր, Հէյպ, Պ. Ա.
9	45	Հէյպ, Պ. Ա, Գարթալ, Բէնտիք։
10	45	Գընալը, Պուր, Հէյպէլի Պ. Ա.

ԲԱԶԱՐ ԿԻՒՆԼԷՐԻ

Ադոլոդան Քէօքրէյէ

Սր.	Տէ.	
11		Պէօյիւք Ատա, Հէյպէլի, Քէօքրիւ։
11	30	Բէնտիքտէն Գարթալ, Պ. Ա, Հէյպ, Պուրկ, Գընալը։
7	30	Պ. Ա, Հէյպէլի, Պուր, Գնալը.
8	45	Բէնտիք, Գարթալ, Պ. Ա. Հէյպէլի Պուրկ, Գընալը, Գաարքէօյ։ (Պէօյիւք Ատատան սաաթ 9. 30)

Քէօքրէօդէն Ադոլը

Սր.	Տէ.	
1	30	Գաարքէօյ Գնալը, Պուր, Հէյպէլի, Պ. Ա. Գարթալ, Բէնտիք.
2	30	Գնալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ա,
9	45	Գընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ա. Գարթալ, Բէնտիք։
11	30	Հէյպէլի, Պ. Ատա։

ԳԱՅԼԲԷՕԳ ԹԱՐԻԳԻ

ԵԷՎՄԻՅԷ ՍԷՖԷՐԼԷՐ Քէօքրէօդէն		ԲԱԶԱՐ ՍԷՖԷՐԼԷՐԻ Քէօքրէօդէն	
Սր.	Տէ.	Սր.	Տէ.
11	30(1)	11	30
12	15	12	15
1		1	
1	45	1	45
2	30	2	30
3	15	3	15
4	15	4	15
5	30	5	30
8	30	8	30
9	15	9	15
10		10	
10	45	10	35
11	30	11	30
12		11	45 (1)
12	(1)	12	
1		1	
2		2	
3		3	
4		4	
5		5	
6		6	
8		8	
9		9	
10		10	
11		11	
12		12	(1)

(1) Իշլու սէֆէրլէր Ֆէնէր պաղչէսի թրէնինէ միւթէսատրֆի օլմագ իւզրէ ճումա վէ բազար կիւնլէրի Հայտար բաշայա ուղրայաճագ տըր։

ՀԱՑՏԱՐ ԲԱՇԱ ԹԱՐԻԳԻ

Իլլա ղըմնդըզէրէ էրթըլըբը գընինկի էրթէրէյէ

ԵԷՎՄԻՅԷ ՍԷՖԷՐԼԷՐ

Հայտար բաշայա

Սր.	Տէ.		Գընաք նը.
12	50	Գաթթար իչիւն	1
3		Գաթթար իչիւն	3
8	45	Ղայրը թէսատիւֆ	
11		Գաթթար իչիւն	5

Քէօքրէօդէն

Սր.	Տէ.		Գընաք նը.
12	15	Գաթթար իչիւն	(Իզմ.) 2
2	25	Ղայրը թէսատիւֆ	
7	50	Գաթթար իչիւն	(Իզմ.) 4
10	30	» »	(Բէչատ.) 6

ՄԱԳՐԻԲԷՕԳ ԹԱՐԻԳԻ
ԲԱԶԱՐ ԿԻՒՆԼԷՐԻՆՏԷՆ ՄԱԱՏԱ

Մաբրէսէօյէնդէն Քէօքրէյէ

Սր.	Տէ.	
12	30	Մաբրի, Սամաթիա, Գումգաբու։

Սր. Տէ. Քէօքրէնդէն

10	45	Գումգ, Սամաթիա, Մաբրիքէօյ

ԲԱԶԱՐ ԿԻՒՆԼԷՐԻ

Մաբրէսէօյէնդէն Քէօքրէյէ

Սր.	Տէ.	
12	30	Մաբրիքէօյ, Սամաթիա, Գումգաբու։

Սր. Տէ. Քէօքրէնդէն

9	30	Մագրիքէօյ, Սամաթիա, Գումգաբու։

Քէօքրէնդէն

2		Գումգաբու, Սամաթիա, Մագրիքէօյ։
11		Գումգաբու, Սամաթիա, Մաբրիքէօյ։

ԻԽԹԱՐԱԹ

Քէօրբիւ վէ խկէլէ մէմուրլէրի այնէն պիլէէք արլաչ պիլէէթ եէրինէ բարա ախզ իյլէմէլէրի քիւլէլէն մէճիու տըր. միւթէճասրըլէրի պէր մուճիպի թալիմաթ չէտիտէն մէսուլ տըր, պիհնաէն ալչկ վարօրա բաքիպ օլան զէվաթ հէնկամը բահանպիլիէթլէրինի ախզ իթմէլէրի միւսթէրճա տըր։ Իչպու իխթարէմուվաֆգաթ իթմէյիպ ուէ խկէլէեէ չըգըվաճագ էսնատէ պիլէէթ ալընանագ օլուր իսէ, պիլա խթիսնա պիրինճի մէվգբէ եօլճուսու ատտ օլունուպ, եազմըճ թարաֆընտան պիրինճի մէվգբէէ մախսուս օլան պիլէէթ վէրիլէճէկի իլան օլունուր։

Ախշամլարը քէօրբիւտէն սաաթ 10 վէ 45տէ Ատալարա վէ սաաթ 11.30 վէ 12տէ Գատըքէօյունէ հարաքէթ իտէճէք օլան վաքօրլարա ճիրմիրա պէօյիւք վէ եօլճուլարը իպամ իտէր տէրէճէճէ օլան եիւք վէ էշեա գապուլ օլունամագ։

ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԹԻՃԱՋ ԱՆՏՈՆ ՍԱԳԱՅԵԱՆ

ՍԱՐՐԱՖԻՃԷ

ԷՎՐՕՊԱ ՓՈՐՍԱՍԸ

Լօնտրա, 12 Օգոստ.

Ինկիլ. էհամը Ինկ. Լիր.		100-11/16
Օսմ. էհամը տէյլարը		17- 1/4
» » գաբանաը		17-1/16
Իսթիգրազ	65	19-
»	69	19-
»	71	78- 1/2
»	72	30-
»	73	18- 7/8
Օսմանլը պանգաաը		17- 1/4
Մըսըր սուլյան մուքթա հրաէ		78-3/4
» իսթիյազը		91-3/8
Բուսիա իսթիգրազը		99-
Գամպիո Բարիզ 8 այ վաաէ		–

Փարիզ, 12 Օգոստ.

Ֆրանս. էհ. 3 % Ֆր.		86-15
» » 5 գրօնսուզ		118-02
Օսմ էհամը տէյլարը		17-30
» » գաբանաը		17-45
Իսթիգրազ	65 Ֆր.	98-
»	69	95-
»	73	94-
Մըսըր ֆոնտ. մուքթա հրաէ		398-57
Գրէտի Լիոնէ		920-
Օսմանլը պանգաաը		685-
Բուսէլի չըմնաքֆէրի		58-50
Իթալիա էհամը		90 35
Գամպիո Լօնտրա 3 այ վաաէ		25-26

Վիէննա՝, 12 Օգոստ.

Աճիո	Ֆիորին	–
Բուսէլի չըմնաքֆէրի		26-50

ՂԱԼԱԹԱ ՓՈՐՍԱՍԸ

Է-՝. ուսմ. ուրուն ագ. գաբ.	18 24
Գօս տապահ տէյլարը	18-26
Իսթիգ. 63 (Մուքթան) 6 % Ֆ.	94-
» 65 » 6 % Ֆ.	94-
» 69 (Բրինաբ) 6	95-
» 72 (Գոնսիլ Թրէզօր)	30-
» 73 6 % Ֆ.	91-
Բուսէլի չըմնաքֆէր 3	56-25
Ագէ Ֆայիզի	09-
Բրբօր Ղրշ.	00-
Հավալէսիզ »	50-

ԶԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի ժէնէրալ	6- 2
Սամսոլ պանգաաը	11-35
Սօսիէթէ ժէնէրալ	5-15
Թրամվայ	4- 5

ԱԳՋԷԼԷՐԻՆ ՃԻՇԱԹԸ

Օսմ. լիրաաը 100 զրշան	Ղշ. Ֆր	
Պէյազ մէճիտիյէ Ֆարգը		107-22
Մէթալիք »		205-20
Պէյնիր »		211-
Ալթընըզ »		127-20
Գաքը »		680-
Գայմէ »		1050-
Ինկիլիզ լիրաաը		109-08
Ֆրանսըզ ալթունաա		37-12
Փոլ		39-35
Գրիմիզ ալթունաա		50-30
Գերմանիա մարկաի		8-65